

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 8/2020

Cena \$ 2.50

AUGUST 2020

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Kladrubech

Kladubský klášter je bývalý benediktinský klášter v Kladrubech, nedaleko města Stříbra v okrese Tachov. Nachází se na návrší nad říčkou Úhlavkou a zejména klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie je dominantou krajiny.

Klášter byl po staletí významným náboženským, hospodářským a kulturním činitelem celé oblasti. V současnosti je v majetku českého státu a jeho správu obstarává Národní památkový ústav. Část památkového komplexu je také přístupná veřejnosti.

Klášter v roce 1115 založil český kníže Vladislav I. ke cti Panny Marie a sv. Benedikta. Sloužil ke kolonizaci pohraničního území západních Čech. Podle dochované zakládací listiny jej osídlili mniši z bavorského kláštera ve Zwiefaltenu. Zdejší konvent během 13. a 14. století patřil k největším komunitám české provincie benediktinů. Původně románský komplex staveb ze 12. století až první třetiny 13. století byl údajně dokončen roku 1233. Byl dovršen výstavbou trojlodní gotické baziliky s pozdější příčnou lodí, západním chórem a s jižní pohřební kaplí zakladatele. Impozantní stavby pobořili roku 1421 nejen husité, o zkázu uměleckého vybavení se významně zasloužili také následující obrazoborci. Roku 1996 archeologové našli unikátní soubor přibližně 1400 fragmentů opukových soch a prvků architektonické plastiky ze druhé poloviny 14. století. Koncem 15. století byl kostel důkladně opraven a roku 1504 znovu vysvěcen. Klášterní budovy byly opraveny ve druhé čtvrtině 16. století. Zkázu způsobil nejprve požár z roku 1590 a následně armády během třicetileté války.

V roce 1653 započala generální obnova konventní budovy a chrámu Panny Marie a v letech 1664–1670 byla postavena nová prelatura. V roce 1705 získal klášter do svého majetku zpět přeštické panství a v roce 1712 začala přestavba ojedinelého architektonického skvostu, chrámu Nanebevzetí Panny Marie. Ten dodnes dominantou města Kladruby. Bylo plně využito románsko-gotické zdivo a doplněn nový trojlodní závěr. Chrám byl vysvěcen v roce 1726, dodnes je třetím největším chrámem v českých zemích, po chrámu sv. Víta v Praze a po mariánském chrámu v Sedci u Kuté Hory. Patří mezi vrcholná díla stavitele Jana Blažeje Santiniho, postavená ve slohu barokní gotiky. Celková délka kostela je 93 m, vnitřní výška kupole pak téměř 40 m. Na podlaze kostela je v místě křížení lodí vyznačena osmicípá hvězda. Především je to symbol

Panny Marie – tzv. Mariánská hvězda. Někdy se uvádí, že jde také o Santiniho symbol, zastoupený v geometrickém ornamentu všech staveb. Autorem sochařské výzdoby byl především Matyáš Bernard Braun. Jeho pražská sochařská dílna v letech 1725–1728 dodala do interiéru kostela početný soubor oltářů architektonicky navržených Santinim, a dále mnoho dřevěných soch světců v nadživotní velikosti. Některé jsou bíle štalírované a zčásti zlacené, v čele se sochou titulárního světce řádu, sv. Benedikta. Dále dílna zhotovila chórové lavice a sochařskou výzdobu mauzolea zakladatele kláštera, Vladislava I. Na sochařské výzdobě spolupracoval také sochař Řehoř Theny, nejdříve jako pomocník Braunovy dílny, a dále po svém osamostatnění roku 1728, kdy dodal například alegorické sochy Věry a Naděje. Fresky v klenbě kupole, v chóru a mezi příporami hlavní lodi vymalovali bratři Asamové. Rokokové fresky na stěnách příčné lodi po roce 1750 vytvořil Juda Tadeáš Supper. Jsou to výjevy Pokušení svatého Benedikta a Nebeský Jeruzalém.

Přestavba kláštera pokračovala po Santiniho smrti především výstavbou nového konventu, jehož projektantem byl Kilián Ignác Dientzenhofer. Výstavba byla z větší části dokončena roku 1739, celkového dokončení se klášter dočkal až v roce 1770. Dokončovací práce ale byly již poznamenány omezováním církevního hospodaření ze strany státu, které vyvrcholily v roce 1785, když Josef II. klášter zrušil. Vnitřní zařízení, kromě oltářů, pak bylo rozprodáno a rozvezeno do jiných kostelů.

V objektech kláštera byly postupně zřízeny kasárny, nemocnice a invalidovna. Roku 1825 přikoupil polní maršál kníže Alfréd Windischgrätz ke svému majetku i kladubské panství. Z tohoto období se v kostele dochovala Windischgrätzova hrobka. Roku 1864 zde byl zřízen pivovar. V roce 1945 museli Windischgrätzové na základě Benešových dekretů opustit majetek a ten byl konfiskován. V roce 1946 měl být klášterní majetek přidělen řádu benediktinů. Řád ale majetek nepřevzal a v roce 1948 přešel pod správu Národní kulturní komise v Praze. Po roce 1960 vzniklo v Kladrubech ředitelství Státního statku Kladruby a devastace klášterního areálu pokračovala. V roce 1967 převzalo správu zdevastovaného kladubského kláštera Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni a klášter byl otevřen návštěvnícké veřejnosti. V 80. letech začal být opravován a po sa-

Pohled na nádhernou klenbu pod kopulí v místě křížení hlavní a příčné chrámové lodě

metové revoluci se stal národní kulturní památkou. Každoročně ho navštíví asi 20 tisíc návštěvníků. Probíhají v něm též různé kulturní akce. O velkých církevních slavnostech, jakou jsou Velikonoce, Vánoce a Nanebevzetí Panny Marie se v něm konají mše svaté.

Je historickou zajímavostí, že mučednická smrt sv. Jana Nepomuckého částečně souvisí s tímto klášterem. Zmaril totiž plány krále Václava IV. na zrušení kláštera a jeho přeměnu na nové biskupství, čímž chtěl oslabit vliv pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna. Vhodný okamžik nastal, když zemřel starý opat kláštera. Konvent však urychleně zvolil opata nového a Jan Nepomucký z titulu generálního vikáře zařídil potvrzení této volby. Václav IV. dal poté průchod své prchlivosti, a protože Janu z Jenštejna se podařilo uprchnout, hněv krále se obrátil proti jeho vikáři. Ten byl posléze mučen osobně i králem, který se snažil vyzvědět i zpovědní tajemství ze zpovědi jeho ženy královny Žofie a při mučení Jan Nepomucký zemřel a pak byl hozen do Vltavy.

Podle Wikipedie

Foto na titulní straně:
Klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie v Kladrubech u Stříbra

Nanebevzatá Panna Maria

Zdrávas, Maria Panno,
nebeská Královno,
od Boha Pána
korunovaná.
Proto blahoslavená,
nad anděly vznešená
sluješ, ó slavná Maria.

Zdrávas, Maria Panno,
Boha Otce dcero,
on tě vyvolil,
slávou ozdobil.
Proto blahoslavená,
nad svaté oslavená
sluješ, ó svatá Maria.

Zdrávas, Maria Panno,
Boha Syna Matko,
tys ho zplodila,
na svět zrodila.
Proto blahoslavená,
nad ženy zvelebená
sluješ, ó šťastná Maria.

Zdrávas, Maria Panno,
nás hříšných obrano,
choti milého
Ducha Svatého.
Proto blahoslavená,
nad panny vyvolená
sluješ, ó čistá Maria.

Zdrávas, Maria Panno,
jasná nebes bráno,
skrz tě prochází,
kdo v nebe vchází.
Proto blahoslavená,
tvým sluhům otevřená
sluješ, ó dobrá Maria.

*Hymnus z druhých nešpor
slavnosti Nanebevzetí P. Marie*

Panna Maria s Ježíškem na hlavním oltáři kostela v Kladruzech

Modlitba k Nanebevzaté

Všemohoucí, věčný Bože,
tys vzal neposkrvrněnou Pannu Marii,
Rodičku svého Syna,
s tělem i duší do nebeské slávy;
pomáhej nám, ať celým svým životem
směřujeme k nebi, aby se i na nás
dovršilo dílo vykoupení.

Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána,
neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého
žije a kraluje po všechny věky věků.
Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

20.neděle v mezidobí - 16.srpna 2020

1. ČTENÍ - Iz 56, 1-6-7

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Tak praví Hospodin: „Šetřte práva a jednejte podle spravedlnosti, neboť se již blíží má spása, již se ukáže má spravedlnost. Cizince, kteří lnou k Hospodinu tím, že mu slouží a milují jeho jméno, že jsou jeho služebníky, a všechny, kteří zachovávají sobotu bez znesvěcení a lpí na mé smlouvě, ty přivedu na svou svatou horu a dám jim radost ve svém domě modlitby. Jejich celopaly a žertvy mi budou potěšením na oltáři; neboť můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy.“

2. ČTENÍ - Řím 11, 13-15, 29-32

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Vám, bývalým pohanům, říkám: Já jako apoštol pohanů vykonávám svou službu s velikou pečlivostí. Chtěl bych tím vzbudit žárlost u svých krajanů a aspoň některé z nich zachránit. To, že byli vyloučení, přineslo světu smíření s Bohem. Co teprve bude znamenat, až budou znova přijati? To bude úplné vzkříšení z mrtvých! Když totiž Bůh někomu něco daruje nebo když někoho povolá, je to neodvolatelné. Vy jste se kdysi chovali k Bohu odmítavě, ale nyní se vám dostalo milosrdenství, protože oni odmítli přijmout víru. Stejně tak se oni chovají nyní odmítavě, protože vám se dostává milosrdenství, aby se ho potom dostalo také jim. Bůh totiž dopustil, že všichni upadli do neposlušnosti, aby všem prokázal milosrdenství.

EVANGELIUM - Mt 15, 21-28

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš odešel z Genezareta a odebral se do tyrského a sidónského kraje. A tu z toho kraje vyšla jedna kananejská žena a křičela: „Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův! Moje dcera je krutě posedlá.“ Ale on jí neodpověděl ani slovo. Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili ho: „Pošli ji pryč, vždyť za námi křičí.“ Odpověděl: „Jsem poslán jen k ztraceným ovčím domu izraelského.“ Ona mezitím přišla, klaněla se mu a prosila: „Pane, pomoz mi!“ On jí však odpověděl: „Není správné vzít chléb dětem a hodit ho psíkům.“ Ona řekla: „Ovšem, Pane, jenže i psíci se živí kousky, které padají se stolu jejich pánů.“ Nato jí řekl Ježíš: „Ženo, jak veliká je tvá víra! Staň se, jak si přeješ.“ A od té chvíle byla její dcera zdravá.

21.neděle v mezidobí - 23.srpna 2020

1. ČTENÍ - Iz 22, 19-23

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin Šebnovl, správci královského paláce: „Vyženu tě z tvého místa, z tvého úřadu tě svrhnou. Pak povolám svého služebníka Eljakima, syna Chilkijáhova, obléknu mu tvou řízu, přepášu ho tvým pásem; tvou moc mu předám do ruky. Bude otcem obyvatelstvu Jeruzaléma a Judovu domu. Na jeho rameno

položím klíč od Davidova domu; když otevře, nikdo nezavře, když zavře, nikdo neotevře. Zarazím ho jako hřeb na pevné místo, pro svůj rod zaslouží čestné křeslo.“

2. ČTENÍ - Řím 11, 33-36

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Ó, jak bezedná je Boží štědrost, moudrost i poznání! Jak neproproníknutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání! Neboť 'kdo pochopí myšlení Páně? Kdo mu byl rádcem? Dal mu někdo dříve něco, aby se mu to muselo oplácet? Vždyť od něho, skrze něho a pro něho je všechno. Jemu buď sláva navěky! Amen.

EVANGELIUM - Mt 16, 13-20

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr - Skála - a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozváženo na nebi.“ Potom důtklivě přikázal učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

22.neděle v mezidobí - 30.srpna 2020

1. ČTENÍ - Jer 20, 7-9

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Svedl jsi mě, Hospodine, a dal jsem se svést; byl jsi silnější než já a přemohl mě! Celý den jsem na posměch, všichni se mi vysmívají. Kdykoli mluvím, musím křičet, ohlašovat násilí a zpuštění; Hospodinovo slovo se mi stalo pohanou a posměchem po celý den. Řekl jsem si: „Nebudu se již o něho starat, nebudu již mluvit jeho jménem.“ Tu se Hospodinovo slovo stalo v mém nitru hořícím ohněm, zavřeným v mých kostech; snažil jsem se ho snést, ale nebylo to možné.

2. ČTENÍ - Řím 12, 1-2

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Pro Boží milosrdenství vás, bratři, vybízím: přinášejte sami sebe v obět živou, svatou a Bohu milou! To ať je vaše duchovní bohoslužba. A nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohubilé a dokonalé.

EVANGELIUM - Mt 16, 21-27

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš začal svým učedníkům naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne, že bude vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat: „Bůh uchovej, Pane! To se ti nikdy nestane!“ On se však obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lid-

ské!“ Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“

23.neděle v mezidobí - 6.září 2020

1. ČTENÍ - Ez 33, 7-9

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin: „Nuže, synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům! Když uslyšíš slovo z mých úst, napomeň je mým jménem. Když řeknu bezbožnému: Zemřeš! a ty mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého chování, umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když se však budeš snažit odvrátit bezbožného od jeho chování, aby se změnil, ale on nezmění své chování, zemře pro svoji nepravost, ty však sám sebe zachráníš.“

2. ČTENÍ - Řim 13,8-10

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům

Bratři! Nebud'te nikomu nic dlužni - jen vzájemnou lásku. Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon. Vždyť přikázání nebudeš cizoložit, nebudeš zabíjet, nebudeš krást, nebudeš žádostivý, a je-li ještě nějaké jiné přikázání, všechna jsou shrnuta v tomto: Miluj svého bližního jako sám sebe. Láska bližnímu neublíží. Naplněním zákona je tedy láska.

EVANGELIUM - Mt 18,15-20

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si od tebe říci, svého bratra jsi získal. Nedá-li si však říci, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby každá výpověď byla potvrzena ústy dvou nebo tří svědků. Když je však neposlechne, pověz to církvi. Jestliže však neposlechne ani církev, ať je pro tebe jako pohan nebo celník. Amen, pravím vám: Všecko, co svážete na zemi, bude svázáno na nebi, a všechno, co rozvázáte na zemi, bude rozvázáno na nebi. Dále vám říkám: Jestliže se shodnou na zemi dva z vás na jakékoli věci a budou o ni prosit, dostanou ji od mého nebeského Otce. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jméno mé, tam jsem já uprostřed nich.“

24.neděle v mezidobí - 13.září 2020

1. ČTENÍ - Sir 27, 33 - 28, 9

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Pomsta a hněv, i to jsou ohavnosti, jen hříšný člověk je chová v srdci. Kdo se mstí, zakusí pomstu Pána, on jeho hříchy uchová v paměti. Odpuť křivdu svému bližnímu, a pak i tvé hříchy budou odpuštěny, když budeš prosit. Člověk uchovává hněv proti druhému, ale od Pána hledá uzdravení? S člověkem sobě rovným nemá slitování, ale za své hříchy prosí? Živí pomstu, ač je sám jen člověk; kdo se smiluje nad jeho hříchy? Vzpomeň na konec a přestaň nenávidět, vzpomeň na hnilobu a smrt a dbej přikázání! Vzpomeň na přikázání a přestaň nevrážet na bližního, vzpomeň na smlouvu s Nejvyšším a odpuť vinu!

2. ČTENÍ - Řim 14, 7-9

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Žádný z nás nežije sám sobě ani neumírá sám sobě. Neboť žijeme-li, žijeme pro Pána, umíráme-li, umíráme pro Pána. Ať tedy žijeme nebo umíráme, patříme Pánu. Vždyť právě proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými.

EVANGELIUM - Mt 18,21-35

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Petr přistoupil k Ježíšovi a zeptal se: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíce sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Nefíkám ti nejvíce sedmkrát, ale třeba sedmasedmdesátkrát. Nebeské království se podobá králi, který chtěl provést vyúčtování se svými služebníky. A když s vyúčtováním začal, přivedli mu jednoho dlužníka, u kterého měl deset tisíc hřiven. Protože dlužník neměl čím zaplatit, pán rozkázal ho prodat i se ženou a dětmi a se vším, co měl, a tím zaplatit. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím. A pán se nad tím služebníkem smíloval, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal se s jedním ze svých druhů ve službě, který mu byl dlužen sto denárů. Začal ho štkat a křičel: Zaplať, co jsi dlužen! Jeho druh padl před ním na kolena a prosil ho: Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to. On však nechtěl, ale šel a dal ho zavřít do vězení, dokud dluh nezaplatí. Když jeho druhové ve službě viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili. Šli a pověděli to všechno svému pánovi. Tu si ho pán zavola a řekl mu: Služebníku ničemný! Celý dluh jsem ti odpustil, protože jsi mě prosil. Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smíloval já nad tebou? A jeho pán se rozhněval a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh. Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte.“

MODLITBA PO MŠI SVATÉ

Děkujeme Ti, Pane Ježíši Kriste,
že jsme směli být ve Tvé blízkosti.
Loučíme se s Tebou, odcházíme do světa.
Zůstaň s námi, neboť bez Tebe zahyneme.
Provázej nás svým požehnáním, abychom se ti
líbili a byli dobrými členy církve a vlasti.

Žehnej ze svatostánku nám i všemu
co jsme Ti předkládali.
Svatá Maria, andělé strážní
a naši svatí patronové,
proste za nás hříšné,
abychom se s Vámi v nebi shledali.

Sami chceme učinit vše,
abychom mohli říkat:
Ježíši, Tobě žiji, Ježíši Tobě umírám,
Ježíši Tvůj jsem živ i mrtev. Amen.

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 31. července 2020

Politické události

**Zemřel Miloš Jakeš,
šéf komunistů**

z posledních let totality

Ve čtvrtek 9. července zemřel bývalý generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš. Do paměti národa zapsal svými zmatenými a až bezelstně upřímnými projevy. Pohřeb se konal v úterý 14. července v pražském motolském krematoriu bez účasti veřejnosti. Jakešovo působení v nejvyšší stranické funkci je spojeno s agonií a následným pádem komunistického zřízení v Československu v listopadu 1989. 12. srpna by oslavil 98. narozeniny.

Miloš Jakeš (vlastním jménem podle křestního listu Milouš) se narodil v srpnu 1922 v obci České Chalupy na Českokrumlovsku. Studoval a poté pracoval v národním podniku Svít Zlín, a to od roku 1937 do roku 1950. V roce 1944 ukončil vyšší elektrotechnickou průmyslovou školu. Už v roce 1945 vstoupil do komunistické strany a v roce 1950 se na dva roky stal předsedou národního výboru v Gottwaldově, dnešním Zlíně. V letech 1952 až 1955 byl tajemníkem ústředního výboru svazu mládeže. V roce 1958 se vrátil ze studia na Vysoké škole stranické v Moskvě. Začal působit na Ústředním výboru Komunistické strany Československé (ÚV KSČ) a v období 1966 až 1968 byl náměstkem ministra vnitra. V březnu 1968 byl zvolen předsedou Ústřední kontrolní a revizní komise KSČ a v této funkci zůstal do roku 1977.

V období Pražského jara se Jakeš přiklonil na stranu kon-

zervativních sil v komunistické straně, což mu po okupaci vojsky Varšavské smlouvy zajistilo pokračování kariéry. V sedmdesátých letech byl jedním z představitelů tzv. normalizace v Československu a podílel se na čistkách ve společnosti i v KSČ. Byl členem předsednictva ÚV KSČ, kde odpovídal za oblast zemědělství a od roku 1981 byl předsedou národohospodářské komise ÚV. V průběhu 80. let se Jakeš začal prezentovat jako stoupenec reforem Michaila Gorbačova v Sovětském Svazu. Jeho politická kariéra vyvrcholila v prosinci 1987, kdy se stal nástupcem Gustava Husáka ve funkci generálního tajemníka ÚV KSČ. Jakešův překvapivý nástup do čela strany však byl spíše výsledkem vnitrostranických her a měl zabránit, aby se k moci dostal tehdejší federální předseda vlády Lubomír Štrougal.

Po listopadových událostech roku 1989 skončil mocenský monopol komunistů strany a sám Jakeš byl donucen svoji funkci opustit. V prosinci 1989 byl pak dokonce na mimořádném sjezdu z KSČ vyloučen. Následně se vzdal i svého poslaneckého mandátu a odešel z politiky. V dalších letech musel čelit obvinění z vlastizrady, které se podle obžaloby dopustil tím, že se 22. srpna 1968 zúčastnil na sovětském velvyslancetví v Praze jednání o vytvoření tzv. dělnicko-rolnické vlády, jež měla nahradit tehdejší zákonnou vládu, a souhlasil, že se stane jejím členem. V červnu 2003 jej však Vrelní soud obžaloby zprostil. Od srpna 2016 čelil spolu s

dalšími 66 lidmi trestnímu oznámení kvůli zabití pěti Němců v šedesátých a sedmdesátých letech na hranici tehdejšího Československa. Vydání do Německa či rozsudku se však nedožil.

V posledních letech žil Milouš Jakeš převážně v ústraní. Po smrti manželky Květeny Jakešové bydlel jako důchodce v pražských Dejvicích a příležitostně vystupoval na veřejnosti. V roce 1996 mu vyšla kniha Dva roky generálním tajemníkem, v říjnu 2017 pak vznikl o jeho životě dokumentární film Milda.

Na smrt bývalého generálního tajemníka ÚV KSČ Miloše Jakeše reagovali politici. Ohlasy shodně poukazovali na jeho komunistickou minulost. „Když nemůžeme o zemřelém mluvit hezky, raději o něm mlčíme, soudit ho teď už bude někdo jiný,“ řekl Miroslav Kalousek z TOP 09.

Kalousekův výrok citoval na Twitteru také mluvčí prezidenta Miloše Zemana Jiří Ovcáček a napsal k němu, že se osobně domnívá, že „nic více není nutno k tomuto vyjádření pokory před Soudcem dodávat“.

„Miloš Jakeš se stal symbolem prohnulosti a komunistického papalášství. Málokoho by napadlo, že v den jeho úmrtí bude na nejvyšších místech tragikomické blábolení a papalášství běžné,“ komentoval smrt poslanec za STAN Petr Gazdík.

V podobném duchu se vyjadřila také předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová. „Zločinný totalitní režim, jehož vrcholným představitelem Jakeš byl, má na svědomí statisíce zničených životů a osudů lidí. Přestože stanul po revoluci před soudem, odsouzen nikdy nebyl. Světské spravedlnosti jsme se v jeho případě

nedočkali,“ uvedla v SMS pro iDNES.cz.

Poslanec za ČSSD Lubomír Zaorálek Jakeše popsal jako směšnou a tragickou postavu jedné doby. „Teď, když zemřel, ale zachováme dekorum. Doba, jejímž byl tělením, zemřela už dávno,“ napsal.

Na facebooku KSČM jsou uvedena vlastní slova Milouše Jakeše: „Přes to, co se v naší zemi i jinde v posledních letech stalo a co se děje, jsem přesvědčen, že ideje socialismu, o jejichž naplnění jsem usiloval, představují i nadále lepší budoucnost lidstva. Zůstal jsem komunistou.“

**V roce 2021 nebude
kandidovat do Sněmovny
Karel Schwarzenberg ani
Miroslav Kalousek**

Bývalý ministr zahraničí a čestný předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg, kterému je 82 let, už v příštích volbách nebude kandidovat do Sněmovny, aby obhájil svůj poslanecký mandát. Serveru iDNES.cz to potvrdil mluvčí strany Vladan Vaněk.

Schwarzenberg se roku 1997 se stal členem ODA, jímž byl až do jejího zániku v roce 2007. V 2004 byl zvolen senátorem. 9. ledna 2007 byl Karel Schwarzenberg jmenován ve druhé Topolánkové vládě ministrem zahraničních věcí ČR za Stranu zelených. V roce 2009 spoluzakládal stranu TOP 09 a stal se jejím prvním předsedou. Ve volbách 2010, byl zvolen poslancem a 13. července 2010 se stal ministrem zahraničních věcí za TOP 09 v Nečasově vládě, v níž také vykonával funkci prvního místopředsedy. Do poslanecké sněmovny byl zvolen i v letech 2013 a 2017. Kandidovat na prezidenta České republiky v historicky první přímé volbě konané roku 2013

a v druhém kole skončil rozdílem 470 tisíc hlasů na druhém místě za Milošem Zemanem.

Úmysl nekandidovat ve volbách 2021 oznámil v i další bývalý předseda TOP 09 a nynější předseda jejího poslaneckého klubu Miroslav Kalousek. Rodák z Tábora byl do Poslanecké sněmovny poprvé zvolen v roce 1998, zatím naposledy v říjnu v 2017, kdy se stal také předsedou poslaneckého klubu TOP 09.

Během politické kariéry byl Miroslav Kalousek od ledna 1993 do ledna 1998 ekonomickým náměstkem ministra obrany. V letech 2002 až 2005 předsedou rozpočtového výboru Sněmovny a od ledna 2007 do května 2009 ministrem financí ve vládě Mirka Topolánka (ODS). Stejnou funkci zastával od července 2010 do července 2013 v kabinetu Petra Nečase (ODS).

V letech 1984 až 2009 byl členem KDU-ČSL, od května 1999 do dubna 2001 byl jejím místopředsedou a od listopadu 2003 do srpna 2006 jejím předsedou. Na post rezignoval poté, co nevyšel plán na účast KDU-ČSL v menšinové vládě s ČSSD podporované komunisty. V červnu 2009 vystoupil z KDU-ČSL a spoluzaložil novou stranu TOP 09, kde vystřídal pozice předsedy i místopředsedy.

Časté srážky vlaků na českých tratích

V červenci došlo hned k několika srážkám vlaků. Ve většině případů šlo o selhání lidského faktoru, konkrétně strojvedoucího.

14. července 2020 při srážce dvou vlaků mezi Úvaly a Českým Brodem se zranilo několik desítek lidí. Čtyři lidé se zranili těžce. Strojvůdce, který zůstal zaklíněný ve zdemolované kabině, zemřel. Podle

ministra dopravy Karla Havlíčka pravděpodobně došlo k lidské chybě, protože trať je nejlépe zabezpečenou tratí v republice. Strojvedoucí zřejmě projel Stůj a narazil do poštovního vlaku.

12. července 2020 osobní vlak u Černošic nedaleko Prahy se dostal odpoledne na stejnou kolej jako rychlík z Klatov, který jel za ním. Strojvedoucí rychlíku ale stačil zareagovat a vlak zastavil. Událost se obešla bez zranění, nevznikla ani hmotná škoda.

10. července 2020 v Praze-Běchovicích se v podvečer srazil osobní vlak s rychlíkem, nikdo nebyl zraněn. Několik vagonů bylo vykolejených. V době srážky byla v místě průjezdná jen jedna ze tří kolejí, kvůli jiné nehodě. Pendolino tam odpoledne srazilo člověka, který na místě zemřel. Drážní inspekce se přiklání k lidské chybě. Škoda na soupravách a trati byla předběžně odhadnuta na víc než pět milionů korun.

7. července 2020 u Perninku na Karlovarsku se čelně srazily dva osobní vlaky; 24 lidí se zranilo, dva zemřeli. Policie tragédii vyšetřuje pro podezření z trestného činu obecného ohrožení, zadržela jednoho ze strojvůdců. Podle agentury DPA byl jednou z obětí německý státní příslušník.

4. července 2020 v Prosečích na Přerovsku narazil vlak do trakčního vedení. Vlak stál kvůli avizované poruše na trakčním vedení, poté dostal informaci, že se může rozjet, rozjel se a spadlo na něj v nízké rychlosti trakční vedení. Na vlaku bylo poškozeno sklo a sběrač, proto nemohl pokračovat. Ve vlaku cestovalo kolem 150 lidí, nikdo nebyl zraněn. Doprava na hlavní trati mezi Olomoucí a Lipníkem nad Bečvou stála zhruba osm hodin.

Na 1 715 kilometrech českých železnic nejsou žádní výpravčí, žádná zabezpečovací zařízení, žádná návěstidla, která by vlakům říkala, zda směji vyjet na trať. Vše záleží jen na strojvůdci a dispečerovi, který dopravu diriguje přes vysílačku nebo telefon. Ponechat řízení dopravy jen na lidech však není správné, míní inspektor drážní inspekce Jan Kučera.

Ze Slovenska

Rekordní drogový záťah na Slovensku, v zásilce bylo 1,5 tuny pervitinu

Zajištění 1,5 tuny pervitinu v hodnotě nejméně 300 milionů eur (osm miliard korun) oznámila slovenská finanční správa. Drogy našli celníci ještě na konci května ukryté v kovové nádrži v zásilce z Mexika. Podle finanční správy jde o největší zadržení drog v historii země.

Slovenští celníci se zaměřili na kontrolu dvou kovových nádrží na kapaliny, které byly přepraveny z Mexika přes přístav v Chorvatsku k proclení na Slovensku. Důvodem kontroly byla podle finanční správy skutečnost, že zásilka putovala po známé drogové trase z Mexika.

Celníci nasadili na kontrolu nádrží mobilní skener i služebního psa. „Nádrže byly důmyslně upravené, aby se celníci nedostali k nelegálně přepravovanému zboží. Bylo potřeba nádrž položit na bok a následně jsme navrtali otvory, které potvrdili přítomnost drogy,“ řekl generální ředitel celní sekce Finanční správy SR Tomáš Prochocný.

„Hodnota látky dosahuje 300 milionů eur, v případě jednotlivých uživatelských dávek až odhadem hodnotu dvou miliard eur,“ dodal. Finanční správa předala případ policii.

Zatím není známo, zda vyšetřovatel kvůli zásilce někoho obvinil.

Ekonomika

Brněnští vědci vyvinuli unikátní náplast.

V Česku se bude prodávat speciální bionáplast Amnioderm na hojení chronických ran. Vyvinuli ji brněnští vědci z Národního centra tkání a buněk. Licenci na její prodej získala společnost Zentiva. Náplast pomůže hlavně starším pacientům s diabetem, nedokrvěným nohama nebo proleženinami.

Náplast vědci vyvinuli z lidské amniotické membrány. Jedná se o transplantát, jeho aplikace se však provádí ambulantně. Lékař ránu nejprve vyčistí, pak přiloží samotnou náplast ze sterilního obalu a nakonec sekundární krytí. Náplast se v průběhu týdne do rány postupně vstřebává a napomůže tak procesu hojení. Pokud je třeba další aplikace, rána se již nečistí. Náplast je vhodná především pro léčbu ran na nohách diabetiků, ale zabírá i na bércové vředy, otevřené rány a další poškození kůže, které se některým pacientům nehojí. Podporuje růst nové kůže a působí protizánětlivě. Česko je první zemí v Evropě, kde se bude náplast prodávat a pro české pacienty bude hrazena zdravotní pojišťovnou. Produkt nebude v lékárnách volně k prodeji. Je určen pro speciální certifikovaná centra, kde bude aplikován pacientům, kteří jsou pro tento typ léčby vhodní.

Kurzovní listek

27. 7. 2020 (střed)

EUR, 1	26.195
Kanada, 1	16.656
USA, 1	22.280

*Zpracováno podle
www.idnes.cz*

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Zemřel Mons. Georg Ratzinger

Dnes 1. července 2020 odešel na věčnost Mons. Georg Ratzinger, rodný bratr emeritního papeže. Benedikt XVI. jej několik dnů před smrtí (18.-22.6.) v Řeznu navštívil.

Georg Ratzinger zemřel ve věku 96 let. Narodil se 15. ledna 1924 v Pleiskirchen, vstoupil do kněžského semináře v roce 1942, kněžské svěcení přijal společně se svým bratrem Josephem 29. června 1951. V letech 1964-1994 působil jako sborníř řezenské katedrály.

V roce 2008 řekl Benedikt XVI. o svém o tři roky starším bratru: „Od začátku byl v mém životě nejenom druhem, ale důvěryhodným vedením. Byl mojí oporou, udával směr jasností a pádností svých rozhodnutí. Vždycky mi ukazoval, kudy se ubírat v obtížných situacích.“

Emeritní papež Benedikt XVI. sledoval pohřeb svého bratra v přímém přenosu z Vatikánu. Zůstal tak v duchovním spojení s komunitou v řezenském dómu, zdůraznil biskup Rudolf Voderholzer při zahájení rekviem. Na pohřebních obřadech ve středu 8.7. 2020 v řezenském dómu, zastupoval emeritního papeže jeho osobní sekretář, arcibiskup Georg Gänswein, který také přednesl pohřební řeč napsanou Benediktem XVI. Z řeči vyjímáme:

„Jsou to především tři rysy mého bratra, jež se objevovaly v mnoha obměnách... Předně přijal a vnímal své povolání ke kněžství zároveň také jako hudební povolání. Již od prvních let svého školního života se učil církevní hudbě. Zjistil, že kněz, který v katedrále zajišťuje církevní hudbu má titul „Domkapellmeister“, dómský kapelník, a v tom začal spatřovat směr, jímž se jeho život má ubírat. Když pak byl skutečně jmenován kapelníkem řezenského dómu, prožil radost a bolest zároveň, protože naše maminka byla povolána z tohoto světa téměř současně s dómským kapelníkem Schremsem. Pokud by maminka žila, nepřijal by místo v čele chrámového sboru.“

Tato služba se mu stala radostí, kterou přirozeně musel vykoupit mnohým utrpením. Nechybělo nepřátelství a odmítání, zejména zpočátku. Zároveň se však stal otcem mnoha mladých, kteří mu s vděčností zůstali poblíž jako Domspatzen (Katedrální špačci). Mé srdečné poděkování patří také jim všem v této chvíli, kdy mi bylo dopřáno opět zakusit, nakolik byl a vždycky znovu se angažoval jako kněžská osoba, jako kněz a hudebník.

Chtěl bych také zmínit ještě další rys mého bratra. Na jedné straně se projevovala jeho veselá přátelskost, jeho smysl pro humor a radost z dobrých darů stvoření. Zároveň však byl mužem přímého slova, který otevřeně vyjadřoval své přesvědčení. Prožil více než 20 let v téměř naprosté slepotě, a tedy byl z velké části odloučen od skutečnosti. Toto velké odříznutí pro něho bylo vždy obtížné, avšak zároveň jej vždycky přijímal a vnitřně překonával.

A konečně, byl vždy Božím mužem. Jakkoli nevystavoval na obdiv svou zbožnost, jádrem jeho života byla především střídmost a poutivost.

Na závěr bych chtěl poděkovat, že mi bylo dopřáno ještě jednou být s ním v posledních dnech jeho života. Nepožádal mne o to, abych za ním přijel. Ale cítil jsem, že přišla chvíle, abych se za ním opět vydal. Jsem hluboce vděčný za toto vnitřní znamení, které mi Pán dal. Když jsem se s ním v pondělí 22. června loučil, věděli jsme, že je to poslední shohem na tomto světě. Věděli jsme však také, že dobrý Bůh, který nám dal takovýto vztah na tomto světě, vládne také v onom jiném světě a že nám dopřeje nové společné bytí...“

O vztahu mezi emeritním papežem Benediktem a Mons. Georgem Ratzingerem se můžete dočíst v obsáhlém rozhovoru v knize *Můj bratr papež*, kterou již v roce 2012 vydalo nakladatelství Portál. Georg Ratzinger zde vypráví o dětství a mládí, které spolu strávili v několika bavorských maloměstech, když tatínek, povoláním policista, musel poměrně často měnit působiště. Hovoří o nástupu nacismu a společném povolání obou chlapců ke kněžství, o letech hnědé totality strávených v semináři i o prvních kněžských letech v nově budovaném poválečném Německu. Zatímco Georg se později dal na dráhu církevní hudby, jeho bratr Joseph byl skvělým teologem a záhy se stal profesorem a jednou ze zářivých hvězd německé předkoncilní a koncilní teologie a později intelektuální oporou papeže Jana Pavla II. Hlavní důraz knihy spočívá na popisu toho, co předcházelo Ratzingerovu jmenování kardinálem a papežem, přičemž právě válečná léta jsou nejzajímavější částí knihy.

Poutníci na Velehradě děkovali za pomoc při epidemii a prosili za oběti

V malém počtu, avšak v duchu se všemi, kdo jsou připojeni prostřednictvím médií, prožili lidé 5. července na Velehradě Národní cyrilometodějskou pouť. Ve svých modlitbách přitom pamatovali především na oběti koronavirové epidemie i na ty, kdo při ní stojí v první linii.

Hlavní celebrant mše svaté, olomoucký arcibiskup Jan Graubner, v úvodu přivítal všechny přítomné, mimo jiné papežského nuncia arcibiskupa Charlese D. Balva, pražského arcibiskupa kardinála Dominika Duku i ostatní biskupy a také zástupce veřejné správy a další přítomné. „Kvůli okolnostem je nás tu jen malá skupina, beru vás ale jako zástupce všech ostatních. A prostřednictvím televize a rozhlasu tvoříme jedno veliké modlitební společenství po celé zemi: všechny vás v něm vítám,“ uvedl arcibiskup Graubner, předseda ČBK.

Upozornil pak, že při letošním ročníku pouti věřící pamatují nejen na sv. Cyrila a Metoděje, ale také na další světce: sv. Ludmilu, od jejíž mučednické smrti uplyne příští rok 1100 let, sv. Zdislavu, která se narodila před osmi sty lety, a sv. Jana Sarkanda, který byl před čtyřmi stoletími umučen a společně se sv. Zdislavou také před pětadvaceti lety v Olomouci blahořečen. „Vedle toho chceme děkovat za všechny, kdo v době koronavirové pandemie nasadili síly pro pomoc bližním a stojí v první linii, a myslet budeme i na ty, kdo v důsledku nákazy zemřeli,“ dodal.

Kardinál Dominik Duka ve své homilii zmínil, že podle původního plánu měli dnes poutníky na Velehradě pozdravit všichni tři žijící kardinálové původem z naší země. Jak brněnský rodák Michael Czerny, který vyrůstal v USA a dnes působí ve Vatikánu, tak vídeňský arcibiskup Christoph Schönborn pocházející ze severních Čech, však návštěvu ČR kvůli epidemii odložili. „*Musíte se spokojit jen s mou promluvou,*“ dodal kardinál Duka.

Připomenul pak, že před třiceti lety uvítal Velehrad papež sv. Jana Pavla, a zdůraznil, že tomu v roce 1985 předcházela cyrilometodějská pouť, na kterou komunistický režim papeže do země nepustil. „*Tato pouť na začátku perestrojky patřila k nejradostnějším a také nejvýznačnějším projevům naší víry a touhy po svobodě, z které žije církev i v dnešních dnech. Tato pouť nám také položila otázku: co bude dál?*“

Reakcí na tento dosud největší protest věřících proti komunistické diktatuře bylo podle něj například Desetiletí duchovní obnovy českého národa, petice Augustina Navrátila a také hledání kořenů u osob stojících v základech naší národní, státní i duchovní identity: vedle sv. Cyrila a Metoděje také sv. Ludmily a jejího vnuka sv. Václava i sv. Vojtěcha a kněžny Doubravky. „*Od nich se odvíjí identita střední Evropy: Čech, Moravy, Slovenska, Polska a Maďarska,*“ upozornil kardinál Duka a dodal, že výročí 1100 let od umučení sv. Ludmily si věřící připomenou při národní pouti na Tetině.

Otázku, jak dál, nám podle kazatele klade také dnešní doba, kterou charakterizuje snad již odezňující koronavirová epidemie, ale třeba i obnova mariánského sloupu v Praze v časech, kdy jinde se sochy kácejí. „*Velehrad byl vždy místem touhy po lidské, kulturní a duchovní jednotě... Jsme však svědky, že křivená a často v modlitbě sdělovaná jednota není skutečností,*“ podotkl kardinál Duka. Na otázku „*Jak dál?*“ je podle něj odpovědí svědectví o víře v Krista a věrnost evangeliu i svědectví o věrnosti Ježíšovu zlatému pravidlu „*Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi.*“

„*Svoboda není bez odpovědnosti, láska není bez odpuštění a demokracie nemůže být bez zbožnosti, mravnosti a úcty k druhému, to jsou pak zdroje pravé tolerance,*“ zdůraznil kardinál Duka a svou homilii uzavřel ujištěním, že jsme v rukou Božích, i slovy papeže sv. Jana Pavla II. z návštěvy na Velehradě: „*Kdo vítězí nad světem, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? Milovaní synové a dcery, žijte i vy touto vírou v Ježíše, abyste i vy zvítězili s ním!*“

Při následujících přímlovkách prosili věřící například za ty, kdo v době koronavirové epidemie pomáhali zmírnit následky, za ty, kdo nemocí covid-19 onemocněli, i za ty, kdo při epidemii zemřeli, ale také za pronásledované křesťany, kteří jsou ve světě vyháněni z domovů, vězněni, mučeni a zabíjeni.

Po skončení mše svaté pak arcibiskup Jan Graubner jako předseda České biskupské konference předal ocenění ČBK čtyřem vybraným osobnostem. Řád sv. Cyrila a Metoděje obdržela Zdeňka Vaculovičová, zakladatelka mezinárodního festivalu současného umění s duchovním zaměřením Forfest. Děkovné uznání ČBK převzal jáhen Josef Janšta za svou celoživotní literární činnost spojenou s formací a předáváním víry dětem a mládeži. Pamětní medailí ČBK pak byla oceněna spolumakladatelka Hnutí pro život Sylva Bernardová, která ovšem nemohla být přítomna a převezme si ji později, a také národní koordinátor Charity ČR pro mimořádné události a vedoucí humanitárního oddělení Arcidiecézní charity Olomouc Martin Zamazal.

Arcibiskup Graubner dále poděkoval iniciátorům vzniku pamětní desky na Akci K, Vladimíru Výtetovi a Jiřímu Dunděrovi, a také gratuloval kardinálu Dukovi i biskupu Františku Radkovskému k dovršení padesáti let kněžství.

S pozdravem ke všem věřícím se obrátil také apoštolský nuncius arcibiskup Charles D. Balvo a mimo jiné poděkoval všem, kdo se v době koronavirové epidemie zasadili, aby věřící mohli slavit bohoslužby prostřednictvím médií a internetu. „*Zdravím vás jménem Svatého otce a doufám, že i on vás někdy bude moci v České republice pozdravit osobně,*“ dodal apoštolský nuncius česky.

Oslavy svátku sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě pokračovaly odpoledne řeckokatolickou bohoslužbou, kterou v bazilice celebroidl biskup Ladislav Hučko. Biskup Antonín Basler sloužil odpoledne mši svatou na bývalém Velkomoravském sídle v Mikulčicích.

Skončilo 123. plenární zasedání ČBK

Biskupové Čech, Moravy a Slezska se sešli 6. a 7. července na 123. plenárním zasedání ČBK na Velehradě. Jednání se účastnili i předsedové konferencí vyšších řeholních představených. Po celou dobu byl zasedání biskupů přítomen i apoštolský nuncius v ČR arcibiskup Charles D. Balvo.

Biskupové se během jednání věnovali ekonomickým otázkám, investování a hospodaření v diecézích a organizacích, které spadají pod vedení ČBK. Zabývali se oblastí pastorační péče neslyšících v České republice, jejíž cílem je vizuální zpřístupnění mluveného a psaného slova a vychází z principu evangelizace a pastorače jazykem a v jazyce neslyšících.

Arcibiskup olomoucký Jan Graubner, předseda ČBK a biskup delegát pro charitu a sociální služby představil aktivity Charity ČR v době koronavirové. Biskupové vyjádřili velké uznání a poděkování všem pracovníkům Charity za jejich práci a nasazení v době pandemie. Věnovali se také podnětům z komisí a pracovních skupin např. pro katolickou výchovu, novou evangelizaci či liturgické komise. Biskupové rozhodli, že vzhledem k uvolňování opatření proti šíření koronaviru je možné se znovu vrátit k liturgické praxi, jaká byla před zavedením omezení. „*Omezující opatření je třeba nadále respektovat tam, kde je místní civilní autority vyhlášeno z důvodu většího výskytu onemocnění...*“

Členové ČBK hovořili také o nadcházejících událostech, konkrétně o setkání předsedů Rady evropských biskupských konferencí (CCBE), které se bude konat letos od 25. - 27. září v Praze na Arcibiskupství pražském. Zabývali se i přípravami na návštěvu ČBK ad limina, která proběhne v březnu 2021 ve Vatikánu a na národní pouť na Tetině, která se uskuteční u příležitosti výročí 1100 let od zavraždění svaté Ludmily 18. září 2021.

Zástupci konferencí vyšších řeholních představených, sr. Krista Chládková a arcipat Prokop Siostrzonek, informovali o aktivitách, které proběhly v řeholních komunitách k 70. výročí od Akce K. Na připomínku k Akci Ř je naplánována pěší pouť zasvěcených osob ke sv. Zdislavě v Jablonném v Podještědí 27. září.

Na jednání ČBK byli pozváni i zástupci Radia Proglas, ředitel Mons. Martin Holík a šéfredaktor Pavel Mikšů a předseda Českého náboženského střediska v Římě P. Roman Czudek, který informoval přítomné o stavu rekonstrukce a oprav poutního domu Velehrad v Římě a situaci v Papežské koleji Nepomucenum v Římě.

Chrám Hagia Sofia v Istanbulu v Turecku bude opět mešitou

Rozhodnutí tureckého prezidenta Recep Erdogana v pátek 10. července o opětovné přeměně chrámu Hagia Sophia na mešitu vyvolalo protesty náboženských i kulturních organizací. V neděli 12. července před pravidelnou modlitbou Anděl Páně se papež František vyjádřil k situaci takto: „*Moře přivádí moje myšlenky trochu dál, do Istanbulu. Přemýšlím o Hagia Sofia a jsem velice zarmoucen.*“ řekl bez dalšího komentáře římský biskup.

Někdejší materský chrám byzantských křesťanů z 6. století se stal mešitou po pádu Konstantinopole do rukou osmanských Turků v polovině 15. století, avšak od roku 1934 byl muzeem a tedy neutrálním územím, kterým Atatürkova vláda demonstrovala sekulární charakter státu a vycházela vstříc Evropě. Národní rada, totiž nejvyšší administrativní soud, v pátek 10. června zrušil usnesení ze třicátých let minulého století a turecký prezident obratem vydal dekret, kterým baziliku mění na mešitu. Recep Erdoğan oznámil své rozhodnutí v promluvě k národu a datum první muslimské modlitby stanovil na 24. července.

Zklamání z rozhodnutí turecké vládní garnitury vyjádřila Světová rada církví, sdružující na 348 křesťanských denominací. V listu adresovaném do rukou prezidenta Erdogana generální sekretář této organizace, pravoslavný kněz Ioan Sauca, mluví o „zármutku a zděšení“ a konstatuje, že od roku 1934 „byla Hagia Sophia místem otevřenosti, setkání a inspirace pro lidi všech národů a náboženství“. Jak dále podotýká, její změna na muzeum před 86 lety byla výrazem tureckého úsilí o budování moderního státu a opuštění konfliktů minulosti. „Nynějším rozhodnutím jste zhatil pozitivní znamení otevřenosti Turecka a změnil jste jej v symbol exkluze a rozdělení,“ napsal rumunský pravoslavný kněz a profesor Sauca, stojící ad interim v čele Světové rady církví.

V listu dále upozorňuje, že k rozhodnutí se přistoupilo bez konzultace UNESCO a bez jakékoli reflexe nad univerzální hodnotou Hagia Sophia. Zdůrazňuje, že Světová rada církví dlouhá léta podporuje budování mostů a vzájemné úcty mezi náboženskými komunitami. Často vystupuje také na obranu práv jiných náboženství, včetně muslimů. „Přeměna Hagia Sophia na mešitu nezadržitelně vyvolá nejistotu, podezřívavost a nedostatek důvěry, podlomí všechno naše úsilí o setkávání lidí různých náboženství u stolu dialogu a spolupráce,“ stojí v listu.

Světová rada církví se dále obává, že rozhodnutí turecké vlády „podpoří ambice dalších skupin, které na jiných místech usilují o změnu status quo a posílení obnovených roztržek mezi náboženskými komunitami.“

Opětovnou přeměnu Hagia Sophia na mešitu bolestně vnímají zejména východní křesťané. V neděli 12.7. proběhla demonstrace v Soluni. Řeční křesťané požadovali rozhodnou reakci ze strany západních zemí a připomínali osudy Tureckem okupované části Kypru, kde byly pravoslavné chrámy změněny v mešity a pradávne církevní památky rozkradeny nebo zničeny.

Otec Pascal Gollnisch, ředitel L'Oeuvre d'Orient, jedné z nejstarších katolických institucí pomáhajících církvím na Blízkém Východě, pro Vatikánský rozhlas zdůrazňuje, že křesťané nesmějí přitakat změně chrámu Boží moudrosti na mešitu. Vzhledem k tomu, že historicky jde o jedno z hlavních center křesťanství, nemělo by nás podle otce Gollnische uspokojit ani jeho muzeální určení, nýbrž měli bychom usilovat o návrat baziliky Hagia Sophia do původního stavu:

„Přeměna baziliky na mešitu je symbolickým aktem s velmi vážnými důsledky. V Istanbulu není nedostatek mešit. Je to jakési vypovězení války v morálním, náboženském smyslu. Ale je za tím také vůle demonstrovat, že se Turecko obrací zády k tomu, čím bylo ve chvíli vzniku moderního státu. Je to podlé, agresivní a naprosto zbytečné gesto. Žádáme Turecko, aby od svých plánů ustoupilo. Jsou to gesta, která budou mít dopad na vnímání dějin Turecka a jeho vztahu k mezinárodní komunitě. Je to událost velmi významná, která se týká samozřejmě především našich pravoslavných bratrů. Chápeme, že pro křesťany v Turecku je obtížné vyjádřit svůj nesouhlas. My, jakožto L'Oeuvre d'Orient, se s tímto rozhodnutím nesmíříme. Pokud se bazilika stane mešitou, budeme požadovat neméně silná symbolická gesta, a totiž budeme usilovat o to, aby se

Hagia Sophia vrátila do původního stavu. Je nutné uvažovat v široké historické perspektivě. Toto nejsou události, které by měly význam jen pro naši současnost. Jsou to události, které se zapisují do dějin.“ - Říká otec Pascal Gollnisch, předseda katolické organizace L'Oeuvre d'Orient pro pomoc východním církvím.

Dodejme ještě, že konstantinopolský patriarcha Bartoloměj prostřednictvím mluvčího patriarchátu již před dvěma týdny varoval, že toto rozhodnutí probudí nepřátelské emoce vůči islámu v milionech křesťanů na celém světě, a proto může mít „závažné důsledky pro celou lidskou civilizaci.“ Podobně také moskevský patriarcha Kyrill hovořil v této souvislosti o „útoku na celou křesťanskou civilizaci.“

Na politické rovině proti přeměně baziliky Hagia Sophia na mešitu ostře vystoupila řecká vláda. Erdoğanův krok označila za provokaci a návrat Turecka o šest století zpátky. Podle premiéra Mitsotakise se rozhodnutí negativně promítne do vztahů s Evropskou unií.

A konečně za kulturní veřejnost UNESCO upozorňuje, že Hagia Sophia náleží k všeobecnému dědictví lidstva, a varuje Erdoganu vládu před veškerými změnami monumentálního chrámu. Jakékoli zásahy musejí být předem konzultovány s Výborem světového dědictví, připomíná ředitel tohoto fondu OSN, v souvislosti s obavami o osud křesťanských mozaik.

Zemřel eparchální mukačevský biskup Milan Šášik

Biskup Milan Šášik

V úterý 14. července 2020 zemřel v Užhorodě na Ukrajině biskup Milan Šášik CM, eparchiální mukačevský biskup.

Milan Šášik se narodil 17. září 1952 ve vesničce Lehota poblíž Nitry. Během teologických studií na CMBF v Bratislavě tajně vstoupil do řehole lazaristů (Congregatio Missionis, založená sv. Vincentem de Paul). Kněžské svěcení přijal 6. června 1976. Působil v několika farnostech – jako kaplan v Leopoldově, Preselanech a v Stupavě, jako administrátor v Banské Bělé,

Antole, Vysoké pri Banské Štiavnici, a také jako farář v Jacovcích. Ačkoliv byl původně římskokatolík, velmi se zajímal o východní rítus a stal se také birituálním knězem (mohl celebrovat i ve východním ritu). V řeholi zastával vícero služeb – byl magistrem noviců, provinciálním asistentem a ředitelem studentátu.

Po Sametové revoluci studoval na papežském teologickém institutu Teresianum v Římě. Následně od roku 1992 začal pracovat na Apoštolské nunciatuře v Kyjevě na Ukrajině, kde působil šest let. Kromě administrativních prací během víkendů často cestoval mnoho kilometrů, aby vypomáhal v pastorační tam, kde byl nedostatek kněží. Nejprve působil jako farář v Perečině na Zakarpatsku.

Papež Jan Pavel II. ho 12. listopadu 2002 jmenoval apoštolským administrátorem ad nutum Sanctae Sedis (tedy dočasným) Muka-

čevské řeckokatolické eparchie a za titulárního biskupa bononského. Biskupskou konsekraci přijal v Římě na svátek Zjevení Páně, 6. ledna 2003, spolu s Mons. Janem Babjakem, prešovským arcibiskupem, a to z rukou Jana Pavla II. v Bazilice sv. Petra v Římě.

Během následujících let se mu podařilo konsolidovat poměry v mukačevské eparchii, vytvořit fungující vedoucí struktury, založit nové farnosti a vybudovat velký počet chrámů pro řeckokatolické farnosti. Dne 17. března 2010 byl jmenován eparchiálním biskupem mukačevským. (Komunistický režim bývalého Sovětského svazu se snažil zlikvidovat na Ukrajině řeckokatolickou církev a všechny její kostely, více jak čtyři sta, byly převedeny pod správu pravoslavné církve. Po rozpadu SSSR byla na Ukrajině opět uznána řeckokatolická církev, ale ani jediný kostel se jí nevrátil. Věřící si museli postavit kostely nové. Biskup Šášik jich za svého působení posvětil přes dvě stě. Další je třeba ještě vystavět. Pozn.red.)

Na pozvání kardinála Dominika Duky navštívil řeckokatolický biskup a eparcha Mukačevské řeckokatolické eparchie také 110. plenární zasedání ČBK v červenci 2017 na Velehradě. Během své návštěvy informoval české biskupy o složité situaci na Ukrajině (konflikt na východě země, vnitřní přesídlení, inflace, reálně klesající důchody, atp.). A na základě toho se Česká biskupská konference shodla na potřebě finanční pomoci Eparchii, a následně byla v rámci sbírky vybraná částka přes půl milionu korun.

S dějinami Mukačevské eparchie se pojí Užhorodská unie roku 1646, která znamenala znovusjednocení východních křesťanů s Římem a která se rozšířila i na území dnešního východního Slovenska. Mukačevská eparchie byla oficiálně zřízená 17. září 1771. Z Mukačevské eparchie v 19. století vznikly další řeckokatolické eparchie, dnes sídlící v Rumunsku a Maďarsku, mezi nimi i Prešovská (1818). Roku 1775 bylo biskupské sídlo přeložené z Mukačeva do Užhorodu, což bylo potvrzené Svatým stolcem 24. července 1817 a název Mukačevská eparchie se zachoval doposud.

Požár katedrály v Nantes ve Francii

Katedrála sv. Petra a Pavla v Nantes na západě Francie se 18. července ráno ocitla v plamenech. Od osmé hodiny ráno bojovali hasiči s požárem, který zničil varhany, kruchtu a poškodil západní okno. Podle prokurátora se našly nejméně tři roznětky a požár byl tedy založen úmyslně.

Po tří hodinovém úsilí se podařilo hasičům zkrotit plameny, které zdevastovaly západní část pozdněgotické katedrály v Nantes. „Škoda se soustřeďuje na velké varhany, které jsou patrně zcela zničené a varhanní kruchta hrozí zřícením,“ uvádějí agentury s odvoláním na hasičské zdroje. Podle nich však „škody nejsou srovnatelné s požárem, který zasáhl pařížskou Notre-Dame“ Požár se rozšířil zhruba po 7:30 ráno. Hasiči byli upozorněni krátce před osmou hodinou (7:44), na místě zasahovalo 60 mužů.

Katedrála v Nantes se začala stavět v roce 1434. Za II. Světové války byla těžce poškozena. Vyhořela naposled před necelými padesáti lety, v roce 1972, a její oprava trvala 13 let. V roce 2015 zničil ohně v Nantes rovněž neorománskou baziliku Saint-Donatien-et-Saint-Rogatien, v tomto případě se však mluvilo o nezaviněném požáru. Na místo se vydal francouzský premiér Jean Castex, ministr vnitra Gérald Darmanin a kultury Roselyne Bachelot. Prezident Emanuel Macron prostřednictvím tvitu vyjádřil „podporu zkušeným hasičům, kteří se vystavují veškerým rizikům, aby zachránili tento gotický klenot ve věvodském městě.“

Kardinál Dominik Duka k požáru katedrály v Nantes napsal: Musím přiznat, že další požár významné katedrály ve Francii ve

Požár katedrály v Nantes

většinově katolické oblasti Nantes se mnou mohutně otřásl. Celý život věřím, že patříme do kulturní oblasti západní křesťanské civilizace, která se zrodila ve 13. století a která stojí na třech pilířích: katedrála, univerzita a špitál. Studium, věda, víra a charita (pomoc bližnímu). Loňský požár Notre Dame v Paříži byl chápán širokou veřejností jako něco, co bychom mohli srovnat se zapálením Alexandrijské knihovny a dlužno dodat, že jsem dodnes nenalezl uspokojivý závěr vyšetřování jeho příčin. Do dnešního dne neznáme příčinu požáru v Notre Dame. Ptejme se, jak k tomuto požáru mohlo dojít. Zároveň vyzývám tisk, aby o těchto událostech přinášel pravdivé a poctivé svědectví, bez zámlk a apeluji na úřady, aby byli ke svým občanům upřímní.

Dnes je jisté, že katedrála Notre Dame požár přezila a přečkala i následný útok těch, kteří by ze starobylé katedrály chtěli udělat obchodní centrum či něco jako lunapark. Nyní tu máme nový požár katedrály, tentokrát bezpochyby úmyslně založený. Víme také, že v předchozích letech ve Francii proběhly útoky na množství významných francouzských kostelů, včetně podlé vraždy samotného kněze Jacquese Hamela, v moment sloužení bohoslužby. Číslo útoků vůči křesťanským kostelům a židovským synagogám dosahují enormní výše.

(Ve Francii jsou podle německého webu PI-News každý den znesvěceny v průměru dva kostely. V roce 2018 ve Francii proběhlo 1 063 útoků na kostely a křesťanské symboly jako jsou kříže, obrazy a sochy. To představuje 17% nárůst oproti roku 2017, kdy proběhlo 878 útoků. Situace se tedy výrazně zhoršuje. Pozn. red.)

Požár katedrály v Nantes považuji za druhý útok na naši civilizaci. Pokud se někdo domnívá, že jsem nepřítelem západní civilizace, tak ho mohu ujistit, že v takovém případě bych musel být členem organizací a ideologií, se kterými po celý život vedu zápas o svobodu a se kterými bojoval už můj otec, i dědeček.

Budeme-li k ničení ničení symbolů naší civilizace mlčet, tak shoříme podobně jako Alexandrijská knihovna či Reichstag. Uvědomme si, že v takovém případě skončí všechny naše výdobytky, jako je demokracie, úcta k lidským právům i vzájemné toleranci v odlišnostech.

Podle zpráv České biskupské konference
a Rádía Vanikán

Trvalý jáhen Josef Daněk oslavil 90. narozeniny

Náš milý pan učitel a jáhen Josef Daněk

Českobudějovický biskup Mons. ThDr. Vlastimil Kročil v doprovodu kancléře Prel. Mgr. Václava Píchy blahopřáli panu Josefu Daňkovi k jeho 90. narozeninám a poděkovali mu za jáhenskou službu, která trvala 27 let. Jáhen Josef Daněk pak panu biskupovi přednesl své duchovní slovo, které měl připravené na nadcházející neděli. Tím dokázal mu, jak je i ve svém věku stále čilý a aktivní. Pan biskup také udělil jáhnu Daňkovi biskupské požehnání.

Josef Daněk se narodil v Bencšově Hoře v jižních Čechách 15. 6. 1930 a pokřtěn byl v kostele sv. Mikuláše blízce Vacově. Biřmován byl v roce 1947 v Českých Budějovicích. V červnu 1949 absolvoval gymnázium. Od října 1949 do května 1950 byl zapsán v Teologickém učilišti v Českých Budějovicích. Po jeho zrušení komunistickým režimem absolvoval pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích (1950-1953). Tři roky působil na OSS v Litvínově. Od roku 1956 do roku 1991 působil na ZDS ve Vyšším Brodě, z toho 25 let byl zástupcem ředitele školy. V roce 1960 se oženil a má tři syny.

Službu lektora přijal 29. 1. 1993 a akolytou se stal 27. 2. 1993. Za kandidáta stálého jáhenství byl přijat 11. 6. 1993. Jáhenské svěcení přijal dne 10. 7. 1993 v katedrále v Českých Budějovicích od biskupa Antonína Lišky. Dne 1. 9. 1993 byl ustanoven k jáhenské službě ve Vyšším Brodě, Horním Dvořišti, Malšíně, Rožmberku nad Vltavou a v expozituru Loučovice, která patří do farnosti Vyšší Brod. Kromě toho jako jáhen vypomáhal také ve farnosti Přední Výtoň a hlavně sloužil v Rožmberku a v Loučovicích. Jako trvalý jáhen sloužil vždy obětavě, pokud mu to zdraví a věk dovolovaly. Pravidelně vyučoval děti náboženství a pomáhal také cisterciákům v klášteře Vyšší Brod.

Dne 30. 6. 2019 byl pro svůj pokročilý věk a nemoc z jáhenské služby odvolán. Nyní již asi dva roky žije u svého syna v Kamenném Újezdě. Ačkoli je díky stáří a nemocem nepohyblivý, je i nadále velmi aktivní a každý den si pečlivě připravuje liturgické texty, které se používají při mši svaté. Když nemůže veřejně sloužit, tak aspoň denně večer hlásá Boží slovo svým nejbližším – vždy pečlivě připraven. Je velice vděčný za každou návštěvu, zvláště když přijde pan farář se svatým přijímáním a udělí mu svátost smíření. Pravidelně ho také navštěvuje trvalý jáhen Vojtěch Talíř.

*Podle zpráv z českobudějovického biskupství
www.bcb.cz*

Českobudějovický biskup Mons. Vlastimil Kročil s jubilantem jáhnem Josefem Daňkem

Kostel sv. Filipa a Jakuba v Přední Výtoni stojí přímo nad hladinou jezera Lipenské přehrady, která je největší v České republice. Zde jáhen Josef Daněk často kázal a sloužil věřícím.

Rád na pana Daňka vzpomínám

Moje poslední působiště před odjezdem na „misie“ do Chicaga, kde už jsem plných 21 let, byl Vyšší Brod a okolní farnosti, kde jsem strávil bezmála pět roků. Tehdy nám kněžím z cisterciáckého kláštera pan Josef Daněk úžasným způsobem pomáhal v evangelizaci „porevolučního západního pohraničí.“ – Ve službě jáhenské u oltáře při bohoslužbách, ve službě učitelské, jako oblíbený katecheta, ve službě „osvětové“, jako skvělý průvodce klášterem a vůbec jako úžasný člověk.

Ve farnosti vyšebrodské byl mojí „pravou rukou“. Byl jsem ve styku prakticky každodenně s ním a také s jeho manželkou Jitkou. Oba „vysloužili“ učitelé, kteří však místo poklidného užívání důchodu pracovali dál na plné obrátky. Předně ve škole, kam je co chvíli volali na různé zástupy, potom na Městském úřadě, kde paní Daňková dělala zapisovatelku, kronikářku a pomocnici panu starostovi Dr. Pechlátovi, který se jako praktický katolík účastnil našich nedělních bohoslužeb. Tito tři pak vytvářeli harmonickou spolupráci s klášterem a farností. V místech, kde před pár lety byly ještě hranice obehnané dráty a kde všichni měli být spolehlivě „kádrově prověřeni,“ tito lidé uchovali svoji víru a mohli ji nyní plně navenek vyznávat.

Josef Daněk v jáhenské službě, kterou v církvi dovolil i pro ženaté muže dnes již sv. Jan Pavel II., mohl realizovat svůj původní sen o kněžství, který zmařil tehdejší komunistický režim. Po revoluci se se svým rodným bratrem přihlásili na studia bohosloví a oba dosáhli jáhenství, jeho bratr, jako vdovec, přijal později i kněžské svěcení. Josef byl předně výborným katechetou. Učíval několik tříd náboženství hlavně ve Vyšším Brodě, já jsem v té době objížděl školy po okolních vesnicích. Josef totiž nejezdil autem. Vždy byl per-

fektně připraven, s mnoha didaktickými pomůckami, děti na něm přímo visely. Stejně tak při „dětských“ mších svatých. Společně jsme připravili několik skupin dětí k I. svatému přijímání a taktéž velkou skupinu mládeže k biřmování. Při mši svaté býval vzorným jáhnem v přednesu evangelia v asistování knězi, ale také i v samostatné službě. Totiž v šumavském pohraničí jsme již tenkrát pociťovali obrovský nedostatek kněží.

Pro příklad uvedu sousední farnost Frymburk, kde tehdejší farář P. Michal Tkáč měl ve správě 17 kostelů a kaplí. Byl skutečným hrdinou kněžské služby až do posledního dechu. Na konci života měl v důsledku silné cukrovky amputované obě nohy. Řídil speciálně upravené auto, k oltáři jezdil na kolečkové židli a dlouho to zvládali sami s obětavým pomocníkem, také jáhnem, Augustinem Jarolínkem. Přestože i k Vyššímu Brodu byly připojeny další čtyři farnosti, převzali jsme pravidelnou výpomoc v některých kostelích okruhu Frymburského. Pak se to praktikovalo tak, že jeden týden do některého kostela jel kněz a byla tam mše svatá a do druhého kostela jel jáhen a byla tam bohoslužba slova se svatým přijímáním a příští týden se to prohodilo. Na prvním místě byla bohoslužba slova a na druhém mše svatá. Samozřejmě každou neděli měl každý kněz tak tři čtyři mše svaté a podobně i jáhen několik bohoslužeb slova. S knězem se obvykle setkali na jedné společné mši.

Tak i jáhen Josef Daněk každou neděli někde „naplno“ fungoval. Tedy měl bohoslužbu slova se čteními, evangeliem a také kázáním a potom se s věřícími pomodlili, podal jim svaté přijímání a do dalšího týdne udělil požehnání. Vždy jsem obdivoval úžasnou pečlivost pana Daňka. Obklopen nesčetnou literaturou si vždy připravoval komentáře k jednotlivým

Jáhen Josef Daněk při bohoslužbě slova v Přední Výtoni

„Hle Beránek Boží“ – jáhen Josef bude věřícím podávat Tělo Páně

lekcím, všechna kázání měl písemně vypracovaná a bez počítače nádherným rukopisem napsaná. Tato pečlivost mu zůstala až do dnešních dnů. V souvislosti s jeho jáhenskou službou v okolních obcích je třeba poděkovat obětavým farníkům, kteří vždy Josefa do jednotlivých kostelů vozili. Neustal ve své službě u oltáře ani po odchodu milované manželky na věčnost. Jako pravý patriarcha, hlásal v domech Božích rozesetých po Šumavských hvozdech slovo Boží až do posledních sil. I na odpočinku neustává ve svých modlitbách, rozjímání a apoštolátu alespoň ve své rodině.

Když vzpomínám na jáhna Josefa, musím uvést ještě řadu dalších akcí, které jsme spolu podnikali. V duchovní sféře – různé pobožnosti, křížové cesty, poutě na nedaleký Maria Rast. V kulturní oblasti to byly zájezdy, biblické hodiny, besedy, farní setkání, organizování „bleších trhů“, farních bálů, družebních setkání s věřícími ze sousedního Rakouska a Německa. Josef také v klášteře cisterciáků patřil k nejoblíbenějším průvodcům v historických prostorách klášterního chámu, křížové chodby a kapitulní síně, v obrazárně a především v rozsáhlé klášterní knihovně. Stejně dobře mohl provádět jak české, tak německy mluvící výpravy. Poděkování Josefovi patří i za jeho fyzickou pomoc při opravách vyšebrodského kostela a fary. A mohl bych vypočítávat dál a dál.

Naše cesty se natrvalo rozešly, když jsem odjel do Ameriky. Ovšem s milým jáhnem Josefem jsme zůstali v nepřetržitém kontaktu. Po celá dlouhá léta je odběratelem našich Hlasů národa, které pak jeho přičiněním kolovaly po celém Vyšším Brodě a okolních osadách. Z druhé strany mě svými dopisy on i jeho paní vždy informovali o dění ve farnostech, kde jsem působil.

Krátce před jeho 90. narozeninami jsme s panem Daňkem asi půl hodiny hovořili telefonicky. Děkuji za to jeho synovi, který to zařídil. Prosil jsem jáhna Josefa, zda by nám pro Hlasů národa napsal nějaké vzpomínky ze svého života a působení v jáhenské službě. Doufám, že se toho ještě dočkáme.

**Milý Josefe, za Vaši službu evangelia
a službu lásky, kéž je Vám
dobrotivý Bůh nejlepším oplatitelem.
Do dalších let života,
Vám přejeme a v modlitbách vyprošujeme
všechny potřebné milosti.
Dobré zdraví a duševní svěžest
a radost z vykonané práce.
Kéž Vaše setba přináší bohaté plody.
Kéž Vás Panna Maria vezme
pod ochranu svého mateřského pláště
a svatý Josef, Váš patron,
je Vaším pomocníkem a průvodcem.
Bůh žehnej Vám i Vaším blízkým**

*Mons. Dušan Hladík
a krajané z Chicaga*

Fotografie s podpisy na zadní straně na památku ze školy ve Vyšším Brodě, kde je jáhen Josef Daněk s dětmi, které vyučoval náboženství (někdy kolem roku 2000). Dnes jsou mnozí z nich s vysokoškolskými tituly, otcové a matky nových rodin. Zůstávají věrni Bohu a základy víry, které jim vstúpil jejich katecheta, předávají svému potomstvu.

Česká Misie v Chicagu Vás srdečně zve na

VÝROČNÍ PIKNIK

v neděli 30. srpna 2020

od 12:00 v poledne do 6:00 PM

**tentokrát na zahradě České misie
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL**

**Před piknikem Vás zveme v 10.30 dopoledne na
ČESKOU MŠI SVATOU V NAŠEM KOSTELE**

K poslechu, zpěvu a tanci hraje po celé odpoledne:

**DJ Tony,
skupina „Borůvky“ a hosté**

Bude připraveno výborné občerstvení:

Tradiční bramboráky, langoše, teplé klobásy a párky, a další pochoutky,
pečivo všeho druhu, zmrzliva a dobře chlazené nápoje

Točená Pízeň 16oz za 4,-

Nebude chybět bohatá tombola.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Informace: 708 - 255 5117 nebo 708 - 533 1050

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

***Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service***

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Theresa Aveni, President

Vděčná vzpomínka

***Letošního 10. srpna tomu bude pět let,
kdy byl ve věku 96 let povolán na věčnost
naš milovaný duchovní Otec***

Mons. Josef Šach

Narodil se 22. dubna 1919 v Hořovicích ve středních Čechách. Vyučil se v lahůdkářství, byl členem a cvičitelem Sokola, za války dělal obchodního příručího u Batě ve Zlíně.

Po únoru 1948 uprchl přes Rakousko do Anglie a nakonec se dostal do Kanady, kde opět pracoval u Batě.

V Torontu navštěvoval český kostel sv. Václava, kde též vzniklo jeho pozdní kněžské povolání.

V roce 1955 odjel do Nepomucena v Římě, kde na Lateránské univerzitě vystudoval teologii.

Ve věku 42 let byl vysvěcen na kněze o Vánocích roku 1961.

Z Říma se vrátil do Kanady a působil potom v několika farnostech hamiltonské diecéze.

Při práci na zahradě přišel o pravé oko, ale zůstal dál v pastoraci. Roku 1970 založil českou misijní farnost sv. Vojtěcha v Burlingtonu, kde působil až do svého odchodu na odpočinek v roce 2001.

Po celé Kanadě a do USA i dalších zemí světa posílal katolické občasníky, kde povzbuzoval krajany k horlivé víře.

Pořádal sbírky pro Nepomucenum, pro sochu Panny Marie v Exilu a mnoho dalších charitních akcí.

V roce 2006 byl papežem Benediktem XVI. jmenován Monsignorem a Čestným prelátem.

Poslední léta svého života strávil v domově důchodců u sester sv. Alžběty v Hamiltonu.

Zemřel 10. srpna 2015.

Pochován je u kostela sv. Vojtěcha na hřbitově v Burlingtonu.

Vzpomeňte si na něho v modlitbě spolu s námi

***Spolubratři kněží a věřící z českých misii
v Kanadě a ve Spojených státech***

***Vzpomínkovou mši sv. budeme
za Mons. Josefa Šacha obětovat
v České misii v Brookfieldu
ve středu 12.srpna 2020 v 10.00 dopoledne***

Vroucí vzpomínka

*Letošního 10. srpna tomu bude osm let,
co byl všemohoucím Bohem povolán
z pozemského života na věčnost
naš milovaný tatínek a dědeček, pan*

Rudolf Boleslav

Narodil se 29. března 1924 v rodině řídicího učitele
v Křižanovicích na Moravě.

Ilhned po komunistickém převratu v roce 1948
odešel za hranice, kde se účinně zapojil jako agent
do protikomunistického odboje.

V roce 1950 odešel do USA, kde též založil rodinu a se svou
manželkou Andělou vychovali dva syny Rudolfa a George.

Po celý život byl věrný svému moravskému původu,
měl rád rodnou zem, její kulturu a písně, které rád zpíval i
v pěveckých sborech. Byl člověkem společenským,
neustále obklopen řadou přátel, s nimiž často diskutoval.

Byl zakládajícím členem a později jednatelem
Sdružení československých exulantů v Chicagu.

Jako dobrý katolík byl aktivním členem České misie
a pravidelným účastníkem českých bohoslužeb.

Zemřel v nemocnici Loyola v Maywood 10. srpna 2012.

**Vzpomínkovou mši svatou za něho
i za jeho zesnulou manželku Andělu Boleslavovu
budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu
v sobotu 8. srpna 2020 v 6.30 večer**

*Děkujeme všem, kdo si
na naše rodiče vzpomenete
v modlitbě spolu s námi.*

**Rudolf Boleslav, syn s manželkou Sharon
a vnuci Garrett a Brent
George Boleslav, syn**

Upřímná vzpomínka

*Letošního 9. srpna tomu budou tři roky,
kdy Pán života k sobě povolal
naši milovanou maminku a babičku, paní*

Blanku Příkazskou

Narodila se 10. května 1925 v Břeclavi na jižní
Moravě. Když jí bylo deset roků, tak se v době hospodářské
krize celá jejich rodina vystěhovala do Argentiny. Zde se v roce
1949 provdala za Cyrila Příkazského, se kterým prožili 59 let
šťastného manželského života. V Argentině se jim narodili
synové Cyril, Josef a Václav. V Argentině pracovala jako
zdravotní sestra. S manželem se angažovala v mnoha
krajanských spolcích a organizovali ochotnická divadla. V roce
1961 se celá rodina přestěhovala do USA do Chicaga. Zde se
manželům Příkazským narodila dcera Marie a syn Ludvík. Své
děti vedla k lásce k české zemi a dobře je naučila český jazyk.
Byla aktivní členkou mnoha krajanských organizací v Chicagu
- Československého Orla, Moravské kulturní společnosti,
Národního svazu českých katolíků a mnoha dalších spolků.
Podílela se na organizaci českých ochotnických divadel,
mnohých zábav, pikniků a jiných společenských podniků.
Byla hluboce věřící katolíčkou, ve víře vedla celou svou
rodinu, pravidelně navštěvovala naše české bohoslužby a
naplno se angažovala v činnosti Českého Velehradu a České
misie v Chicagu. Organizovala živý růženec, mnohé poutě a
duchovní cvičení. Statečně nesla odchod manžela a syna
Václava na věčnost.

Ze světa byla povolána 9. srpna 2017.

Odpočívá na hřbitově Panny Marie Královny nebe v Hillside.

**Vzpomínkovou mši svatou za ni a jejího manžela
Cyrila Příkazského budeme obětovat
v neděli 9. srpna 2020 v 10.30 dopoledne
v kostele České misie v Brookfieldu.**

*Děkujeme všem, kteří si na naše zemřelé
vzpomenou v modlitbě s námi*

**syn Cyril Příkazský a děti Kaz a Amy, Petr a Emily
syn Josef Příkazský s manželkou Lindou
a děti Josean a Bianca
snacha Jane Příkazská a děti Pavel a Mark
dcera Marie Nováková s manželem Markem
syn Ludvík Příkazský se synem Mikem**

Úmrtní oznámení

*Před věky zvolená, Panno Maria,
nám za příklad daná, Matičko milá,
my se k tobě utíkáme, Panno Maria,
proto tobě zazpíváme: Salve, Regina!*

*Všem příbuzným, přátelům a známým oznamujeme,
že Pán života a smrti povolal z tohoto světa
do svého věčného království našeho milovaného
manžela, tatínka, dědečka, bratra a strýčka, pana*

Ludvíka Rafaje

Narodil se 17. října 1927 v Dambořicích na Moravě.

Měl ještě čtyři sourozence

Marii, Ludmilu, Anežku a Antonína.

V roce 1949 uprchl do exilu a přes Německo, Francii
a Kanadu se nakonec dostal do USA.

30. listopadu 1968 uzavřel sňatek s Annou Příkazskou.

Vychovali spolu tři děti, syna Ludvíka a dcery Annu a Marii.

Syn se stal Řecko katolickým knězem.

Jeho celoživotní láskou byla hudba.

Hrál na několik hudebních nástrojů, vyučoval hudbu
a zpěv v katolické škole farnosti sv. Heleny v Chicagu a
hrál na varhany v mnoha kostelích. Byl duší i tělem muzikant.

Podzim života strávil v Lakeside, Michigan, kde se staral
o dům a zahradu a těšil se ze svých dětí a vnoučat. Až do
svých 90 let hrával na varhany v místním kostele i okolí.

Zemřel 17. července 2020 u syna v Houstonu, Texas.

Poslední rozloučení se mší svatou se konalo
v kostele České Misie v Brookfieldu, IL 24. července 2020.
Potom bylo jeho tělo převezeno do rodinného hrobu na hřbitově
v Lakeside, Michigan, kde bude očekávat slavné vzkříšení.

*Děkujeme všem, kdo jste se s ním přišli rozloučit
a kdo si na něho vzpomenete v modlitbě.*

Anna, manželka

O. Eliáš Ludvík, syn

Anička, dcera a manžel Stuart Rosenberg

Mařenka, dcera a manžel Rob McGill

Vnoučata Alexis, David a Charlie,

Andrew, Anthony, Monica, Joseph a Gabriela

Sourozenci Anežka a Antonín s manželkou Růženkou

Rodina a přátelé v USA a v České republice

Úmrtní oznámení

*S bolestí v srdci oznamujeme
všem přátelům a známým,
že byl Všemohoucím Bohem
povolán na věčnost
naš milovaný manžel,
tatínek a dědeček, pan*

Josef Jakubíček

Narodil se 24. března 1926 v Hruškách na Moravě.

Měl ještě šest bratrů a jednu sestru.

Z Československa odešel za svobodou v roce 1949.

Žil v Kanadě, v Kalifornii, v Chicagu, Illinois
a nakonec ve Phoenix, Arizona.

V Kanadě uzavřel 15. července 1961

sňatek s Věrou Bursíkovou a

prožili spolu šťastných 59 let života.

Měli spolu dceru Christinu a syna Josepha.

V požehnaném stáří se mohl radovat i ze svých tří vnuků.

V Kalifornii pracoval ve vinařském průmyslu.

V Chicagu mnoho roků pro elektronickou firmu IBM.

Byl dlouholetým členem Orla v exilu

a členem fotbalového klubu Sparta.

Zemřel 23. července 2020 ve Phoenix, Arizona

Zádušní mše svatá se bude konat 5. srpna 2020

v kostele Corpus Christi Phoenix, Arizona.

Zde bude také pochován na hřbitově St. Francis Cemetery.

*Děkujeme všem, kdo jste ho znali
a vzpomenete si spolu s námi
na něho v modlitbě.*

Věra Jakubíček, manželka

Christine, dcera s manželem Brianem Smith

A vnukové Jason, Ryan a Logan Smith

Joseph Jakubíček, syn

a ostatní příbuzní

v České republice, v Kanadě a v USA

VÁŽÍM SI TĚ JSI TOTIŽ...

Vážím si Tě, jsi totiž...

Člověk se širokým srdcem,
který umí naslouchat i povzbudit.
Člověk plný dobroty a lásky,
který přináší radost a pokoj.

Člověk žijící vírou, který se modlí
za všechny, kteří jsou v nouzi.
Člověk, který usiluje o to,
co přináší slávu Bohu...

To všechno z tebe dělá přítele,
kterého si vážím...

Bůh ti žehnej!

**Lepší je blízký přítel,
než vzdálený bratr.**

(Kniha přísloví 27,10)

Šťastný život

Chce někdo prožít šťastný život,
chce někdo okusit dobré dny?
Pak tedy chraň svůj jazyk před zlem,
ve tvých rtech ať není žádná lest.
Odmítej zlo a konej dobro,
usiluj o pokoj a nechej se jím vést.
Hospodinovy oči hledí ke spravedlivým,
své uši naklání k jejich volání.
Zločincům se však Hospodin staví tváří,
aby jejich památku ze země vymýtil.
Volání spravedlivých Hospodin slyší,
vysvobodí je ze všech úzkostí!
Hospodin je blízko ztrápeným srdcím,
sklíčené v duchu zachrání!

(Žalm 34)

Krátké texty z Brněnské tiskové misie
Podle <http://www.btm.cz>

Bůh do každé situace

Ježíš řekl: "Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!" (Mt 28,20)

V době rozkvětu i katastrof

Když pohlédneme na 2000 let křesťanství, najdeme v něm všechny možné situace, kterými křesťané prošli s dobrou zprávou, že Bůh miluje každého člověka. Byly to situace rozkvětu společenského, kulturního i sociálního. Byly to ale i situace pronásledování, válek a katastrof. Křesťané prošli s touto zvěstí i nejrůznějšími politickými, sociálními a ekonomickými systémy. Ale bohužel prošli i situacemi, kdy sami negativně působili na své okolí.

Dobrá zpráva je pro všechny

Křesťanská zvěst ale našťastí zcela nesrostla s žádným konkrétním politickým, ekonomickým, či kulturním systémem a zůstala tak otevřená pro všechny. Proto i dnes jsou křesťané lidmi orientovanými jak "pravice", tak "levice", jsou lidmi v politice angažovanými, ale i lidmi politicky nevyhraněnými. Křesťané jsou zastoupeni ve všech vrstvách společnosti: učí na univerzitách, ale žijí i jako domorodci v pralesech, jsou to lidé bohatí i chudí, jsou to králové a prezidenti, ale i lidé ze slumů...

Ve všech těchto situacích platil Ježíšův příslib, že "je s námi po všechny dny". On byl vždy s nimi a záleželo jen na nich, zda tuto jeho nabídnutou ruku přijmou, anebo nepřijmou. Zda se vydají po jeho cestách, anebo po cestách své soběstačnosti a sebestřednosti. Podle toho pak vypadalo i jejich působení navenek.

Ježíšův příslib platí i pro každého z nás

Stejně je tomu i v osobní historii každého jednotlivého člověka. Ježíšův příslib platí i pro každého z nás. On je s námi v obdobích, kdy "se nám daří", ale i ve chvílích opačných. Je s námi v situacích, kdy jednáme dobře, ale i ve chvílích, kdy sobě a svému okolí škodíme. Je s námi v období radosti, ale i v našem žalu, zmatku, bezmoci a slabosti. A bude s námi i ve chvíli naší smrti.

Je jen na každém z nás, zda přijmeme jeho nabídku a svůj život svěříme do rukou tomu, který má s každým z nás dobré úmysly, a který má nade vším nekonečný nadhled a přehled, anebo zda svůj život prožijeme jen dle našich (vždy omezených a nedokonalých) představ a plánů.

Není jiného Boha. Zachovávej jeho nařízení, abys byl šťastný.

(srov. Dt 4, 35,40)

Všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem jsou Boží děti.

(srov. Řm 8, 14)

I v našich životních turbulentcích je Bůh s námi

Místo bez naděje se stává peklem

Nad pekelnou branou v Danteho Božské komedii, stojí nápis: „Vzdej se vši naděje!“ Ano, místo bez naděje se stává peklem. Naděje nám vlévá vnitřní život. Otvírá nás pro budoucnost a umožňuje nám kráčet jí s důvěrou vstříc.

Naděje má moc proměňovat

Naděje je ale také důležitá pro společenství. Naděje je vždycky doufáním v tebe i doufáním ve mne. Doufám-li v někoho, nevzdávám to s ním. Přestože vím, že to s ním v daném okamžiku nevypadá zrovna růžově, přestože jde zrovna po špatné cestě. Naděje má moc proměňovat, rozšiřuje duši. Dodává nám odvahy, abychom se nikdy nevzdávali – abychom se nevzdávali naděje pro sebe ani pro druhé. Vyzývá nás, abychom s důvěrou procházeli životními turbulentcemi, vždyť s námi je Bůh. On s námi sedí v loďce našeho života. On je tím vlastním a nejhlubším základem naší naděje. Ukazuje nám, že i sama smrt a ztroskotání na kříži nás nedokáže o naději připravit. Láska je silnější než smrt. To je skutečný základ naší naděje.

Doufej v to, co není zjevné

Apoštol Pavel hovoří o naději ve svém dopise do Říma. Píše: "Doufáme v to, co nevidíme." (List Římanům 8. kap, 25. verš). Doufej tedy v to, co není zjevné: v uzdravující moc v tvé duši, kterou často přehlížíš. Doufej v lásku, která se právě zdá dohasínat. Doufej v dobré jádro v druhém člověku, i když je zrovna nevidíš, protože se dotýčný chová agresivně. Naděje nás vede k cíli, našeho života, který také nevidíme. Naděje směřuje k tomu, co do nás Bůh vložil, aby to naplno zazářilo. K tomu, aby se v nás to neviditelné postupně začalo zjevovat. Je ovšem zapotřebí trpělivosti.

Podle knihy: O životě z víry, kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství

*Články převzaty z: www.vita.cz
Zde najdete řadu dalších textů
a námětů pro poučení a rozjímání.*

DĚTEM

KDYŽ JEŽÍŠ JEDNOU PROCHÁZEL
KOLEM GALILEJSKÉHO JEZERA,
UVIDĚL NA LODI DVA RYBÁŘE.

RYBA

RYBA JE ZNAMENÍM KŘESŤANŮ

ICHTYS =

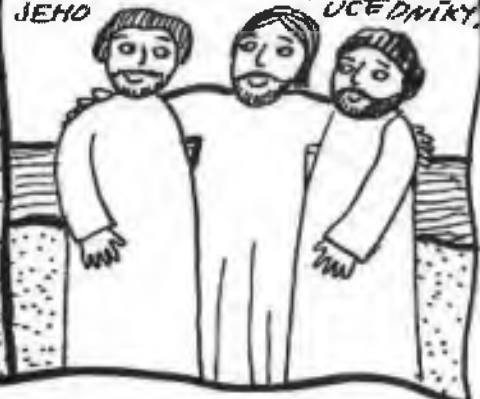
řecké "ryba", ale
i zkratka slov: "Ježíš Kristus, Boží
syn i spasitel."

BYLI TO BRATŘI ANDRŠJ
A ŠIMON PETR.

POJĎTE
ZA MNOU,
UDĚLÁM Z
VÁS RYBÁŘE
LIDI!

RYBÁŘI ZANECHALI SÍŤ A
ŠLI ZA JEŽÍŠEM, STALI SE
JEHO UČEDNÍKY.

HÁDEJ, JAK SE JMENUJE ME Z

.....

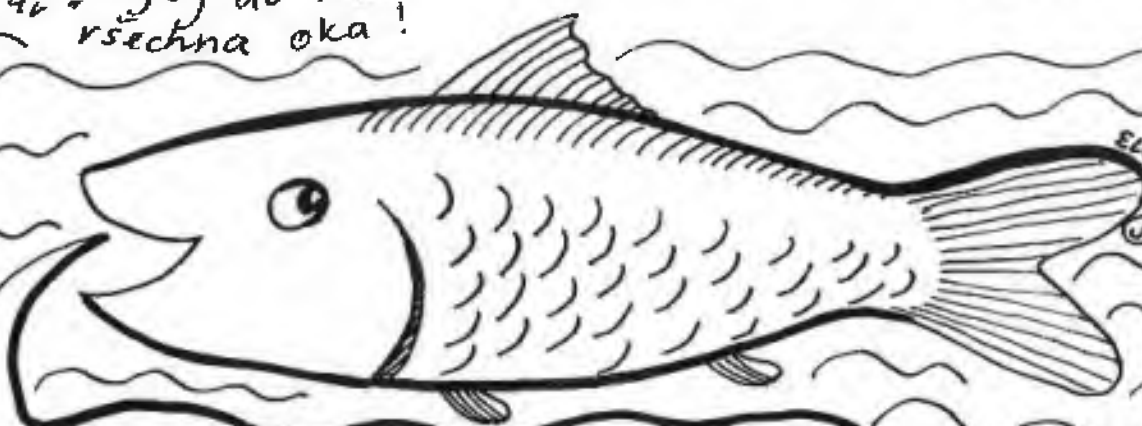
CHRAŇ SE!

.....

.....

Dokresli ryby do sítě - a v síti
"sprav" všechna oka!

AHOJ, JÁ JSEM RYBA A JSEM
..... A ..... A .....!

ELOZ
GAB

Úspěšná obrana Varšavy před 100 roky a polsko-bolševická válka v letech 1919–1921

Polsko-bolševická válka 1919–1921 byla významným vojenským střetem mezi po 1. světové válce obnoveným Polskem a Leninovým bolševickým Ruskem. Sovětské (bolševické) Rusko se v ní snažilo získat zpět ta území, která před 1. světovou válkou patřila carskému Rusku. Sovětský útok západním směrem měl také politicko-mocenské důvody. Byla jím snaha rozšířit komunistickou revoluci do Německa a odtud do zbytku Evropy. V té době už probíhaly revoluce v Německu a Maďarsku a Sověti se těmito revolucím snažili pomoci. Situace v Evropě, katastrofálně zničené a hospodářsky vyčerpané 1. světovou válkou, byla pro komunistická hnutí velmi příznivá. Samozřejmě, jednodušší a levnější možností bylo zinscenovat v Polsku komunistickou revoluci. Ale, jak se ukázalo, silně věřící katolické Polsko o tuto revoluci nemělo dostatečný zájem. Snahou Poláků v této válce bylo získat zpět velké části Ukrajiny a Běloruska, které byly až do 2. poloviny 18. století součástí tehdy ještě nerozděleného Polska.

Polští vojáci a velmi mladí dobrovolníci v polsko-bolševické válce 1919–1921

První krok v polsko-bolševické válce udělali bolševici. V lednu roku 1919 jejich nově zformovaná Západní armáda pod velením gen. Alexandra Mjasnikova vpochoďovala do měst Vilno a Minsk. Na vojensky obsazeném území byla litevskými a běloruskými bolševiky založena Litevsko-Běloruská sovětská socialistická republika.

Polská armáda se dala do pohybu dne 9. února 1919, a to ve dvou skupinách. Severní skupina postupovala na Baranoviče, Jižní skupina na Piňsk. První srážka mezi oběma stranami válečného konfliktu se odehrála dne 16. února 1919 v městečku Bereza Kartuska. Potom došlo ke střetu u měst Grodno a Kobryň. První velkou akcí se však stala až operace Vilno v dubnu roku 1919.

Generál Józef Piłsudski (* 1867, + 1935), od 19. 3. 1920 maršál Polské armády, začal řídit frontové operace až po svém příjezdu na polsko-bolševickou frontu dne 15. 4. 1919. Jeho záměrem bylo využít nepřípravenosti bolševických sil, vrazit klín mezi jejich uskupení ve městech Vilno a Lida a následně obsadit Vilno. Operace začala dne 16. 4. 1919. Po vítězných bojích Poláků přijel do města Vilna dne 21. 4. 1919 slavnostně gen. Piłsudski i se svým doprovodem. Bolševiky v lednu roku 1919 ustanovená vláda musela z Vilna ve spěchu odejít. Gen. Piłsudski pak dne 22. 4. 1919 vydal prohlášení k občanům Litvy. V něm všechny Litvany ubezpečil, že jim bude umožněno uspořádat jejich problémy bez mocenského zásahu polské armády.

Poláci, povzbuzeni úspěchem na frontě, se rozhodli ještě před příchodem zimy 1919/1920 využít svoji iniciativu a zasadit bolševické Západní armádě další úder. Jejich dalším cílem bylo město Minsk. Za operaci převzal odpovědnost velitel Severní skupiny polských vojsk gen. Stanisław Szeptycki. V červnu 1919 mu byly přisunuty čerstvé posily, především Poznaňská armáda. Operace začala v 1. srpnovém týdnu, město Minsk padlo dne 8. 8. 1919. S počínajícím podzimem a špatným počasím pak nastal čas k vyjednávání s bolševiky.

Po řadě neúspěšných jednání s bolševiky se Poláci rozhodli, že se souhlasem Lotyšské národní armády provedou útok na město Dyneburg (dnešní Daugavpils), které leží na pravém břehu řeky Dviny. Útok začal dne 3. 1. 1920. A už dne 5. 1. 1920 Rudoarmějci město opustili a gen. Piłsudski je předal Lotyšské republice.

Rok 1920 přinesl na polsko-bolševickou frontu velké změny. Rudá armáda se začínala vymaňovat z dosavadního boje na více frontách. Dne 12. 12. 1919 dobyla město Kyjev a „bílý“ gen. Anton Děnikin byl nucen ustupovat na Krym. Dne 2. 2. 1920 byla podepsána mírová smlouva v Tartu, která ukončila boje bolševiků s Estonskou národní armádou. Dne 7. 2. 1920 byl v Irkutsku popraven „bílý“ admirál Alexandr Kolčak. Bolševikům se tak naskytla možnost svoji Západní armádu posílit.

O posílení Západní armády bylo rozhodnuto na poradě velitele bolševického Západního frontu gen. Vladimíra Gittise s vrchním velitelem Rudé armády gen. Sergejem Kameněvem a náčelníkem operační správy polního štábu gen. Borisem Šapošnikovem ve Smolensku začátkem roku 1920. A tak zatímco dne 1. 1. 1920 měla Rudá armáda v oblasti obsazené bolševickou Západní armádou jenom 4 pěší divize a 1 jízdní brigádu, dne 25. 4. 1920 tam měla už 20 pěších divizí a 5 jízdních brigád. Při tomto početním stavu to byl už bolševický Západní front.

Také Poláci posilovali svoje pozice. Francouzská vláda uvolnila Polsku půjčku 375 milionů franků a umožnila mu

nakupovat francouzský vojenský materiál. Vláda USA zajistila Polsku půjčku ve výši 56 milionů dolarů. Problémy byly hlavně s transportem zbraní do země. Existovaly jen 3 trasy: přes Československo, přes Německo a po moři přes Gdaňsk. První trasa byla kvůli sporům o Těšínsko přerušena, druhá trasa přes Německo později také. Třetí trasa byla neustále ochromována stávkami přístavních dělníků. Poláci hledali podporu také v okolních státech. I přes dobré vztahy s Finskem a Lotyšskem se nepodařilo prosadit spolupráci, a to kvůli odporu Litvy a nezájmu Estonska.

Plánovaná ofenzíva bolševiků měla začít v dubnu 1920. Jejím hlavními cíli byla města Vilno a Lida. Také polský důstojník gen. štábu Tadeusz Kutrzeba připravil v únoru 1920 plán. Podle něho měli Poláci rychlým útokem na jižní část fronty narušit bolševikům mobilizaci lidských rezerv v oblasti a přerušit jim dodávky potravin z úrodné Ukrajiny.

Úvodní tah provedla polská strana. V březnu 1920 byl obsazen Mozyr, Kalenkoviče a Šačilky. Poláci považovali za nemožné okupovat celou Ukrajinu. Potřebovali proto politického spojence, který by byl schopen nastolit v oblasti vládu a vyvázat tak polské jednotky. Tímto spojencem se stal Semjon Petljura, ukrajinský nacionalista a vůdce direktoria Ukrajinské národní republiky. Politická dohoda s ním byla podepsána dne 21. 4. 1920 ve Varšavě, vojenská dohoda dne 24. 4. 1920 tamtéž.

Hlavními silami operace Poláků byla 3. armáda gen. Edwarda Śmiglyho-Rydzze s hlavním stanem v Novgorodu Volyňském. Bolševiky tehdy oslabila vzpoura dvou haličských brigád, z nichž jedna přešla na polsko-ukrajinskou stranu kompletně. Ofenzíva byla zahájena dne 25. 4. 1920. Ochromená Rudá armáda nekladla téměř žádný odpor a byla tlačena polským náporům na východ. Dne 26. 4. 1920 Poláci dobyli Žitomir a Korosteň, dne 27. 4. 1920 jim do rukou padl Berdičev a Koziatyn. Dne 6. 5. 1920 bylo bolševiky evakuováno město Kyjev, a o den později, dne 7. 5. 1920, do něho triumfálně vstoupili polští vojáci. Ataman Semjon Petljura se ihned dostal k moci a spolu se svými stoupenci vyhlásil Kyjev za hlavní město Ukrajinské lidové republiky.

Bolševický Západní front se pak z prvotního nezdaru rychle vzpamatoval a přeorganizoval se. Svoje operace zahájil dne 27. 5. 1920, kdy se bolševická 1. jízdní armáda gen. Semjona Buďonného pokusila provést průlom na frontě u měst Kuratov a Lipovec. Útok jezdecktva na dobře zakopanou polskou pěchotu se však nezdařil. Navíc během polského protiútoku byly dne 2. 6. 1920 ukořistěny 2 sovětské obrněné vlaky. V sovětském hlavním štábu bylo pak rozhodnuto, aby místo širokých jezdeckých útoků bolševici nasadili menší úderné jednotky proti každému opevněnému bodu zvlášť.

Průlom do polských uskupení se bolševikům nakonec podařil. Prvním průlomem do polských linií dne 5. 6. 1920 provedly 3 jezdecké divize bolševické jízdní armády gen. Buďonného. Také na ostatních úsecích fronty se bolševikům dařilo. Průlom na polské straně fronty byl pak sice uzavřen, ale bolševická ofenzíva se valila dál. Dne 7. 6. 1920 padl Žitomir, kde ze zajetí bolševici osvobodili na 5 tisíc svých

vojáků. Stejný den padl Berdičev. Dne 26. 6. 1920 padl Novgorod Volyňský.

Na červenec roku 1920 bolševici naplánovali ofenzívu, jejímž cílem bylo dobytí Varšavy a současně zničení Polské armády. Začátkem července 1920 se ke gen. Buďonnému připojil gen. Michail Tuchačevskij se svým Západním frontem. Jejich ofenzíva začala dne 4. 7. 1920 ráno, kdy 3. bolševický jízdní sbor, vedený arménským gen. Haykem Bžiskianem-Gaiem, prošel mezerou mezi polskou 10. pěší a polskou 8. jízdní divizí. Dne 9. 7. 1920 pak gen. Gai obsadil Święciany.

Dne 11. 7. 1920 bolševická 16. armáda gen. Ivana Sologubova obsadila Minsk. Dne 14. 7. 1920 padlo Vilno. Dne 19. 7. 1920 síly Rudé armády zaútočily na Grodno. Tam se Poláci po 3 dnech bojů v obklíčení 3. jízdním sborem gen. Gaie museli dne 22. 7. 1920 vzdát. Dne 28. 7. 1920 padl do rukou bolševiků Białystok, dne 1. 8. 1920 Brześć nad Bugiem (psáno též: Brest nad Bugem). Polští komunisté ve dnech 1. až 3. 8. 1920 založili v Białystoku „Prozatímní polský revoluční výbor“. Do jeho čela byl postaven polský komunista a fanatický revolucionář Julian Marchlewski. Tento výbor se měl stát zárodkem nové bolševické vlády v Polsku.

Polská tajná služba zjistila, že gen. Tuchačevskij má v úmyslu obklíčit Varšavu překročením řeky Wkry a potom řeky Visly u obce Włocławek, která leží hned za Vislou. Nachází se cca 140 km SZ směrem od Varšavy. Hlavní útok na město Varšavu měl směřovat od SZ. Se svými 24mi divizemi chtěl zopakovat úspěšné tažení maršála Ivana Paskeviče, který v roce 1831 překročil Vislu u Toruně a od SZ, prakticky bez odporu, vstoupil do Varšavy. Současně chtěl odříznout polskou armádu od přísunu materiálu z přístavu Gdaňsk. Proto byla západně od Włocławku umístěna skupina polských vojsk nazvaná Dolní Visla, které velel gen. Aleksandrovič.

Východním směrem od Włocławku na Rudou armádu čekalo 5 polských divizí 5. armády gen. Władysława Sikorskiho. Další 5 divizí téže 5. armády bylo vyčleněno pro obranu S a SZ částí města Varšavy. Ty se opevnily v širokém okolí pevnosti Modlin. Skupina Dolní Visla spolu s polskou 5. armádou tvořily levé křídlo obrany Varšavy.

Západním směrem od Varšavy zaujala pozice polská 1. armáda gen. Fanciszka Latinika, JZ směrem pak polská 2. armáda gen. Bolesława Roji. Všechny 3 zmíněné armády (5., 1. a 2. armáda) tvořily Severní front, kterému velel gen. Józef Haller. Úkolem 1. polské armády gen. Latinika bylo bránit východní předmostí Varšavy a město samotné. Vojsko 2. armády gen. Roji mělo svá obranná stanoviště mezi místy Góra Kalwaria a Deblin. Jeho úkolem bylo chránit Varšavu před útokem od J a JV.

Na pravém křídle obrany města Varšavy operoval polský Střední front, jemuž velel gen. Ridz-Śmigły. Střední front sestával ze 4. armády gen. Leonarda Skierskiho a 3. armády gen. Zygmunta Zielińskiho. Zvláštním útvarem Středního frontu byla cca 20ti tisícová armáda Poláků, zvaná „Úderná skupina“. Velel jí osobně maršál Józef Piłsudski. Měla usku-

Polští vojáci s ukořistěnými zástavami po bitvě o Varšavu roku 1920

tečnit nejdůležitější část plánu obrany města Varšavy. „Úderná skupina“ obsahovala elitní jednotky stažené z polského Jižního frontu, které byly posíleny schopnými jedinci ze 4. a 3. polské armády.

„Úderná skupina“, s podporou 4. a 3. polské armády, měla zaútočit na slabě bráněné místo styku bolševického Západního frontu s bolševickým Jihozápadním frontem. Cílem polského plánu bylo uvrhnout Tuchačevského Západní front do chaosu a tlakem ve směru na sever ho rozdělit na 2 části. V prostoru u severní polské hranice s Východním Pruskem jeho části pak obklíčit a odzbrojit.

Polský Jižní front v průběhu obrany tvořila vojska polské 6. armády, které velel gen. Jędrzejowski a ukrajinská armáda gen. M. Omeljanoviče-Pavlenka. Celému Jižnímu frontu velel gen. Iwaszkiewicz. Byl to úsek nejslabší, početně i technicky nejméně vybavený. Táhl se od města Brody přes východní předpolí Lvova až k jižní hranici polského státu.

Útok bolševiků na Varšavu začal dne 12. 8. 1920. Jejich útok byl veden přes Radzymin, který leží cca 23 km SV směrem od města Varšavy. Radzymin padl do sovětských rukou hned následujícího dne. Městečko pak několikrát změnilo svého majitele, dne 15. 8. 1920 bylo Poláky získáno zpět už definitivně. Toho dne také na tom bojišti skončila sovětská převaha. Dne 16. 8. 1920 vyrazila polská 5. armáda gen. Sikorskiho do útoku, překročila řeky Wkra a Vislu a obsadila Ciechanów. Tam překvapila velitelský štáb sovětské 4. armády. Gen. Sikorski teprve tehdy pochopil, že neútočí na pravé křídlo Rudé armády, ale na její střed. Tvořila ho sovětská 4., 15. a 3. armáda. Všechny 3 sovětské armády postupovaly podle Tuchačevského plánu.

Když se maršál Piłsudski dověděl o problémech u Radzymína, rozhodl se svůj přísně utajovaný plán protiútoku urychlit o 24 hodin. Shromaždiště „Úderné skupiny“ a 4. a 3. polské armády byla ukryta za bariérou řeky Wieprz, v oblasti Dęblin, Łysobyk a Kock, tedy JV směrem od Varšavy. V první fázi měla „Úderná skupina“ udeřit na levé křídlo

bolševického Západního frontu, které právě útočilo na Varšavu přes Minsk Mazowiecki (leží VVJ směrem od Varšavy). Piłsudskiho překvapivá ofenziva, původně plánovaná na 17. 8. 1920, byla přeložena na 16. 8. 1920. Ve skutečnosti začala už 15. 8. 1920 ráno. Bolševická Sologubova 16. armáda, útočící na Varšavu od východu, byla ve dnech 15. a 16. 8. 1920 poražena a ustoupila směrem na východ.

Maršál Józef Piłsudski bolševické jednotky Západního frontu rozsáhlým protiútokem na jejich levé křídlo překvapil a připravil jim zničující porážku. Velmi důležitou roli v definitivním vítězství sehráli stateční a vynalézaví velitelé a vojáci polské 5. armády. Přes více než trojnásobnou početní převahu nepřítel Varšavu uhájili. Polská 5. armáda gen. Sikorskiho paralyzovala iniciativu 4., 15. a 3. armády gen. Tuchačevského překvapivými, gerrillovými útoky (metodou „zaútoč a zmiz!“). Byl to pro 5. armádu boj vyčerpávající, ale vítězný.

Je známo, že vedle telefonních aparátů byly také radiové stanice využívány už od začátku 1. světové války. Byly vysílány jednoduše zakódované zprávy pomocí bezdrátového telegrafu Morseovou abecedou. Při obléhání Varšavy gen. Tuchačevskij svému Západnímu frontu velel s využitím radiostanice, která byla umístěna v jeho velitelském štábu ve městě Minsk, tedy cca 500 km od Varšavy. Poláci už před bitvou získali na Západě výkonný radiový vysílač téhož typu a umístily ho ve Varšavě, tedy relativně blízko ke dvěma mobilním radiostanicím bolševického Západního frontu.

Polákům se jednu ze dvou bolševických radiostanic podařilo zneškodnit. Potom vysílač své radiostanice ve Varšavě naladili na vysílací kmitočet Tuchačevského radiostanice. A pak vysílání Tuchačevského rozkazů, určené jediné, už poslední sovětské radiostanici blížící se k Varšavě, nepřetržitě rušili. Do mikrofónu svého vysílače recitovali úryvky z Bible, zpívali polské písně, atp. Rušení bylo tím účinnější, čím kratší byla vzdálenost mezi mobilním sovětským radiovým přijímačem a polským stabilním vysí-

lačem ve Varšavě. Výsledkem bylo, že 4. sovětská armáda gen. Šuvajeva místo aby se za Włocławkem stočila na jih k Varšavě, pokračovala v postupu západním směrem na Toruň.

K vítězství Poláků nad bolševiky přispělo také nadšení studentských dobrovolnických jednotek, ženských a dívčích pomocných praporů a vydatná a obětavá spolupráce civilních obyvatel Varšavy. Už 100 roků je toto vítězství u města Varšavy považováno za „Zázrak na Visle“. „Vítězství v bitvě pod Varšavou v srpnu 1920 bylo výsledkem trojitého zázraku: jednoty polského národa, polského vojenského umu a Boží prozřetelnosti“, uvedl během oslav 93. výročí tohoto největšího novodobého vítězství Poláků biskup Henryk Hoser.

Podle jeho slov pomohly zachránit Polsko masové modlitby, které v těch dnech probíhaly po celém Polsku. „Počínaje biskupy a konče u prostých lidí se na území hlavního města konaly nepřetržité modlitby za záchranu Polska před bolševickou „potopou“. A byli jsme vyslyšeni“, řekl ve své promluvě biskup Hoser. „V noci ze 14. na 15. srpna 1920 se stal zázrak v podobě zjevení se Nejsvětější Panny Marie nad oddily Rudé armády. To v jejich řadách vyvolalo strach a paniku“ uvedl biskup s tím, že to dokazují svědectví mnoha účastníků boje před 93 roky. „Události roku 1920 Polákům stále připomínají, že existují hodnoty jako Bůh, čest a vlast. Za tyto hodnoty je někdy třeba zaplatit i tu nejvyšší cenu“, dodal.

K vítězství Poláků u Varšavy nechtěně přispěl také J. V. Stařin, který byl v tom čase politickým komisařem bolševického Jihozápadního frontu. Aby dosáhl vítězství bolševiků u Lvova povolal v kritických dnech ke Lvovu jízdní armádu gen. Bud'onného. Ta se pak rozhodujících bojů o Varšavu neúčastnila, i když to vrchní velitel Rudé armády gen. Kameněv nařídil. Navíc zrovna v tom čase vypukla v bolševickém Rusku protibolševická povstání v Tambovské gubernii a na Kavkaze. To ještě více komplikovalo situaci bolševické Rudé armády. Útok na Varšavu v srpnu roku 1920 skončil pro bolševiky naprostým debaklem.

Počínaje dnem 16. 8. 1920 došlo k všeobecnému ústupu Rudé armády od řeky Visly a od Varšavy. Velitel Západního frontu gen. Tuchačevskij pak ze svých záloh narychlo sestavil nové bojové uskupení, s nímž se pokusil zastavit postup Poláků. V září roku 1920 však utrpěl další, ještě drtivější porážku v bitvě na řece Němen.

Dne 16. 8. 1920 přešla do útoku Rudá armáda Jihozápadního frontu gen. Alexandra Jegorova, jehož politickým komisařem byl J. V. Stařin. Bolševici přešli Západní Bug a zahájili útok na město Lvov. Po 3 dnech bojů byl jejich útok ukončen a Rudá armáda se stáhla. Oba bolševické fronty se pak definitivně zhroutily. V říjnu roku 1920 padlo do polských rukou nejen město Vilno, ale také Minsk a Korosteň. Hned po rozdrčení bolševického Jižního frontu začaly polské síly připravovat opětovný útok na město Kyjev. Jejich postup však zastavily západní mocnosti, které požadovaly ukončení bojů a návrat k jednacímu stolu.

Alegorie vítězství v roce 1920 od Zdzisława Jasińskiego

Dne 21. 9. 1920 bolševická vláda oznámila, že je znovu připravena začít jednání s Poláky o míru. Dne 12. 10. 1920 bylo v lotyšském hlavním městě Riga podepsáno příměří a stanoven rámec mírové dohody. Ta akceptovala většinu polských požadavků. Říšský mír byl podepsán dne 18. 3. 1921. Polsko získalo města Vilno, Lidu, Baranoviči, Rovno a Piňsk. Navíc bolševici museli uznat nezávislost Ukrajiny a Běloruska. Tento bod mírové smlouvy však nebyl bolševiky respektován. Do jednoho měsíce byly obě tyto země znovu zcela pod kontrolou Rudé armády.

Územní zisk, vyplývající z polského vítězství v polsko-bolševické válce 1919–1921, se Polákům podařilo udržet jenom do začátku 2. světové války. Anulovala ho společná německo-sovětská okupace v září roku 1939. K okupaci došlo po podpisu Smlouvy Ribentrop-Molotov, dohodnuté mezi oběma ministry zahraničí v srpnu roku 1939 v Moskvě. Území, která Polsko získalo na konci polsko-bolševické války 1919–1921, nebyla Polsku vrácena ani po skončení 2. světové války. Náhradou za ně jim byla dána německá území, ležící severním a západním směrem od Varšavy.

*Z dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Neznámý generál František Králíček-Krajowski, vynikající český velitel polské armády

Divizní generál František Králíček-Krajowski
(* 1861 † 1932)

Před 100 lety, dne 7. 5. 1920, vstoupila spojená polská a ukrajinská vojska do hlavního města Ukrajiny Kyjeva, aby je osvobodila je z rukou ruských bolševiků. V Kyjevu byla tehdy vyhlášena Ukrajinská lidová republika. Poté musela polsko-ukrajinská vojska čelit několikanásobné přesile Rudé armády a ustupovat na západ. Hlavní město Polska Varšavu však ve dnech 12. až 16. 8. 1920 slavně uhájila. Kyvadlo antického „boha války“ pak znovu směřovalo na východ. Při této příležitosti se nám nabízí zajímavý pohled do historie, neboť jedním z velitelů polských vojsk byl tehdy rodem Čech, brigádní a později divizní (dvouhvězdičkový) generál František Králíček-Krajowski. Tohoto sympatického muže v České republice dnes téměř nikdo nezná.

František Králíček se narodil dne 30. září 1861 ve Velešíně v Jižních Čechách do rodiny Václava a Kateřiny Králíčkových. Vstoupil do rakousko-uherské armády, v níž absolvoval pěchotní kadetku v Łobzowu. To je dnes část města Krakova v Malopolsku. Potom ve studiích pokračoval na Akademii generálního štábu ve Vídni. Tu ukončil se skvělými studijními výsledky v hodnosti majora. Od roku

1883 působil jako velitel 45. pěšího pluku v jihopolském městě Sanoku. Roku 1912 měl být přeložen do Pevnosti Przemyśl. K tomu však nedošlo. Namísto toho byl téhož roku 1912 povýšen do hodnosti podplukovníka.

Dne 28. 7. 1914 vypukla Velká válka, kterou dnes nazýváme 1. světovou válkou. Podplukovník František Králíček letech 1914-1915 velel svému 45. pěšímu pluku rakousko-uherské armády, mj. také při obraně Pevnosti Przemyśl. Po její kapitulaci byl v roce 1915 Rusy zajat a pobýval v zajateckém táboře pro vyšší důstojníky. Po vítězství ruské buržoasní revoluce v únoru roku 1917 byl pplk. František Králíček roku 1917 ze zajetí propuštěn. Po svém návratu do Rakouska-Uherska se stal velitelem rakousko-uherské pěší brigády v hodnosti plukovníka, později velitelem 36. pěší divize na italské frontě. Dne 12. 6. 1918 byl povýšen do hodnosti generála rakousko-uherské armády, a to s platností od 1. 5. 1918.

Po kolapsu Rakousko-Uherské monarchie dne 31. 10. 1918 a po ukončení Velké války dne 11. 11. 1918 vstoupil gen. František Králíček do nově vznikající polské armády. Opravňovala ho k tomu dokonalá znalost polského jazyka, kterou získal během své služby v polském prostředí. V polské armádě zpočátku působil jako velitel 7. brigády pěchoty, jež byla součástí 4. pěší divize. Dne 20. 9. 1919, po získání písemného souhlasu na Haličském místodržitelství, mu bylo v armádě změněno české příjmení Králíček na polské Krajowski.

Tehdy se brigádní generál František Králíček-Krajowski účastnil polsko-bolševické války, která probíhala v letech 1919–1921. Po ústupu Poláků z ukrajinského Kyjeva k Varšavě a ke Lvovu v létě roku 1920 bylo gen. Františku Králíčkovu-Krajowskému svěřeno velení polským obráncům v severním úseku obrany města Varšavy.

Z polsko-bolševické války 1919-1921

Polští důstojníci ve válce s bolševiky v letech 1919–1921

V průběhu obrany hlavního města Varšavy v létě roku 1920 stál v čele bojové skupiny francouzského gen. Laurenta Bonnina, která byla součástí polského Severního frontu. Velitelem polského Severního frontu byl gen. Józef Haller. Generál František Králíček-Krajowski současně velel také operační skupině nazvané jeho polským příjmením: „Krajowski“. Tato operační skupina byla přeformována na 18. divizi pěchoty, spadala pod 5. armádu gen. Władysława Sikorského a byla součástí téhož polského Severního frontu.

Na severním úseku obrany města Varšavy gen. František Králíček-Krajowski velel úspěšným bojům polských jednotek na přechodech řek Wkra a Visla, a také v okolí pevnosti Modlin. Tehdy jeho 18. pěší divize odrazila celou 15. bolševickou armádu a navíc ji zahнала 20 km na ústup. Zkušený velitel gen. František Králíček-Krajowski tehdy rozpoznal bolševiky přichystanou léčku a své muže při pronásledování nepřítele včas zastavil. Zabránil tak obklíčení jemu svěřených polských vojáků, poddůstojníků a důstojníků.

Potom gen. František Králíček-Krajowski pokračoval v pronásledování bolševiků do Běloruského Polesí a do oblasti Volyně na severozápadě Ukrajiny. Za své zásluhy při obraně Varšavy a Polské republiky, s přihlédnutím k jeho vynikajícím znalostem, velitelským schopnostem a bojovým dovednostem byl s platností od 1. 6. 1919 povýšen do hodnosti divizního (dvouhvězdičkového) generála.

Po skončení polsko-bolševické války roku 1921 bylo diviznímu generálu Františku Králíčkovi-Krajowskému svěřeno vedení 9. polského sboru pěchoty se sídlem v Brześciu nad Bugiem (psáno též: Brest nad Bugem). Za skvělé bojové výsledky a kompetentní velení mu bylo téhož roku 1921 uděleno nejvyšší polské vyznamenání „Krzyż Srebrny Orderu Wojskowego Wirtuti Militari“. Zároveň mu Francouzská republika udělila vyznamenání „Důstojník Řádu Čestné legie“. Byl držitelem čtyř válečných křížů. Bylo mu uděleno druhé nejvyšší polské vyznamenání: „Řád Znovuzrození Polska“.

Ke dni 1. 1. 1923, ve věku 61 roků a 3 měsíce, po dlouhých 40 letech vojenské služby, odešel divizní generál František Králíček-Krajowski na zasloužený odpočinek. Zůstal se svojí rodinou v Brześciu nad Bugiem. Necelých 10

roků poté, dne 23. 11. 1932, divizní generál František Králíček-Krajowski zemřel.

Synem divizního generála Františka Králíčka-Krajowského byl plukovník Władysław Krajowski. Syna Władysława měl se svojí českou manželkou, rozenou Jancčkovou. Generálův syn plk. Władysław Krajowski se významně podílel na činnosti polské armády na Západě během 2. světové války.

*S využitím dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Záběry z polsko-bolševické války 1919-1921

Český právník Vám radí (10)

K aktuálním otázkám ohledně státního občanství České republiky

V našem nedávném příspěvku jsme představili v základních rysech zásadní novinku v našem státoobčanském zákoně – (znovu)nabytí státního občanství prohlášením pro potomky (bývalých) českých a československých občanů, kteří své občanství pozbyli před 1. 1. 2014. V tomto návazném příspěvku se zmíníme o okruhu případů našich zahraničních krajanů, kteří pozbyli české státní občanství (znovu) dokonce až v době obnovené politické svobody po r. 1989, a třeba o tom ani nevědí a neví o tom ani česká státní správa, tito lidé mají platné české doklady, a přesto již bohužel nejsou českými státními občany.

Podle § 17 dřívějšího zákona o nabytí a pozbytí občanství České republiky (zák. č. 40/1993 Sb.) pozbyl český občan své státní občanství dnem, kdy na základě výslovného projevu vůle (nejčastěji žádostí) dobrovolně nabytí cizí státní občanství, ledaže se jednalo o nabytí cizího státního občanství v souvislosti s uzavřením manželství nebo narozením. V důsledku takové právní úpravy se mohlo stát i to, že některému krajanu bylo třeba vráceno československé státní občanství hned zkraye 90. let, ale následkem právoplatné naturalizace v zemi, jež se mezitím stala jeho novým domovem, naturalizace, o níž žádal třeba již více let předtím a zdlouhavě na ni čekal, najednou opět české občanství pozbyl. Protože se české státní orgány pochopitelně neměly o nabytí cizího státního občanství jak dozvědět, disponují tito krajané nadále zdánlivě platnými osobními doklady a jsou v Česku jako čeští občané vedeni. Přesto ve skutečnosti již českým státními občany nejsou a jejich české doklady jsou neplatné.

Pokud patříte do výše zmíněného okruhu lidí, nebude pro Vás žádný problém, abyste občanství své původní vlasti nabyli zpět, tentokrát prohlášením podle § 31 současného státoobčanského zákona (zák. č. 186/2013 Sb.). Stejně tak mohou nabytí české státní občanství (nově) Vaše děti a vnuci, popř. může být prohlášení podáno za nezletilé děti a vnuky. Ztráta českého občanství, jakkoli může být její zjištění nepříjemné a frustrující, tak může být popudem pro to, aby je nově nabyli kromě Vás i další členové Vaší rodiny. Rádi Vám k tomu pomůžeme.

Ještě prakticky

Pokud jde o krajany z USA, tak do roku 1997 platila Úmluva o naturalizaci ČR - USA z roku 1928.

Nabytím jednoho státního občanství se automaticky přicházelo o druhé.

Po roce 1997 kdy přestala tato úmluva platit, bylo možné nabývat dvojí občanství manželstvím a narozením. Ne však

naturalizací. Mnoho krajanů kteří byly naturalizováni na vlastní žádost v USA po roce 1997 do roku 2013, a to na základě vlastní žádosti automaticky pozbyli státní občanství ČR, neboť nebylo možné mít dvojí občanství. Mnoho z nich má doposud i české doklady, ale protiprávně. Neoznámili totiž úřadům v ČR, že získali v té době naturalizací státní občanství USA. Od roku 2014 mohou i naturalizovaní občané být občany jak USA, tak i ČR.

Stává se nám, že k nám přijdou lidé, kteří státní občanství pozbyli před rokem 2013 a ani o tom nevědí. Pak se musí spustit nové kolečko žádostí, aby české občanství znovu získali.

* * *

32. Známý mi vyprávěl, že mu byla ukradena nemovitost v Čechách. Někdo zfalšoval jeho podpis a převedl tuto nemovitost na třetí osobu. Jak se mohu proti tomuto bránit?

Pořídte si takzvaného „hlídacího psa“ u příslušného katastrálního úřadu. Cena této služby se pohybuje okolo 200 Kč za 1-20 nemovitostí, za každou nemovitost je to 10 Kč. Je nutné také zvolit komunikační kanál, kterým Vám budou tyto informace předávány, tj. e-mail, datová schránka apod.

Existují také některé společnosti, které nabízejí službu „sledování změn“. Jedná se o placenou službu, které mají podobné názvy jako je „hlídací pes katastru“ nebo „strážce katastru“ aj. Tyto společnosti se zavazují hlídat veškeré změny týkající se Vaší nemovitosti a o veškerých těchto změnách Vás informovat, a to na adresu, kterou jim sdělíte. Cena se pohybuje okolo 500 Kč za rok a dále se zvyšuje dle počtu nemovitostí.

Případně si můžete provádět tuto kontrolu osobně. Nahlížením přes web: www.cuzk.cz. Po vyhledání příslušné nemovitosti zjistíte, zda je ještě Vaše či s ní není nakládáno bez Vašeho vědomí. Pokud máte nemovitostí více, doporučuji si zajistit toto sledování odborníkem.

Pokud byste zjistili, že nemovitost již byla převedena, neznamená to, že se nemůžete bránit. Konkrétní řešení však bude vždy záviset na daném případě. I proto je opět vhodné obrátit se na advokáta.

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420221719041,
Fax. +420221719059
Mob. +420602205400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

Excepts from **"COMPARING US CENSUSES** **IN REGARD TO NATIONALITY AND COUNTRY OF BIRTH"** By Karile Vaitkute in **"THE LITHUANIEN MUSEUM REVIEW"**

The U.S. decennial census is a constitutional requirement, counting the whole number of persons in each state to apportion seats in the House of Representatives.

Population of the United States in 1790 was 3,929,214. In 1900 the population was 76,212,168 and the census asked about race, about US born or foreign born including country of birth, but not about nationality. Bohemia was one of the countries listed. In the 1910 census, mother tongue or native language was added as an question. That allowed the populations with different native languages to be counted. Many nationalities, mainly Europeans, were fighting to be counted by nationality.

Denni Hlasatel, February 21, 1910. Bohemians demand Recognition in Census. A moment has arrived, when all the Slavonic nationalities in the United States have to join in a firm protest, rise in unity and without delay, in order to thwart the plan of the U.S. Census Bureau which aims in obliterating their names from the list of acknowledged nations, and in subordinating them to the countries of their respective emigration. The census which is to be taken in April this year is not to recognize any Bohemians, Poles, Slovenians, Slovaks or Croatians but to recognize only Austrians, Germans, Hungarians etc.

Dziennik Zwiazkowy, December 21, 1910. Let us register as Poles. Hundreds of thousands of Poles have been enumerated as Russians, Germans and Austrians. The Polish National Alliance has done everything possible to instruct our immigrants how to register. The Alliance has gone so far as to obtain a separate Census column for Poles. but many of our compatriots did not register themselves properly....In the city of Chicago alone, the Census gives 56,000 Russians, although we know well that there are less than ten thousand.

Denni Hlasatel, May 12, 1912. Cesko-Americká Tisková Kancelář sends letter to United States Census Director [...]. In view of the indignation caused by the preliminary report of the Census Bureau on he nationalities of the foreign-born white inhabitants of the State of Illinois, the Cesko-Americká Tisková Kancelar (Bohemian-American Press Bureau), in order to receive an official explanation of the matter, sent the following communication to Director of the Census Mr. E.D.Durand: [...]. The classification, as it was given in the statement released May 2, was obviously unjust. Several of the privileged nations were actually favored [...]. The Slavs are not favored in the same manner. If the Anglo-Saxons can have four separate columns; if the Canadian-French can have a special column; so should Bohemians, who culturally, both past and present, are their equals. Scientifically, the statistical conception of Austria is an impossibility. It is warranted neither ethnographically (there is no Austrian nation, only the inhabitants of Upper and Lower Austria could be so called, but they do not wish it; they call themselves Upper Austrians and Lower Austrians Germans), nor linguistically (there is no Austrian language; only Bohemian, German, Polish, etc., exist there), nor politically (there is no law which officially creates the title Austria, the western half of the Austro-Hungarian Empire, because the official title appea-

ring at the head of the Empire's Constitution reads "Kingdoms and Lands represented in the Empire's Council").

Lietuva, December 05, 1913. The Commerce Department in Washington has published the 1910 census volume, dealing with immigration and the nationality of the immigrants. This census shows that in 1910 there were 211,255 Lithuanians. Of this number 140,963 were born in Russia (Lith.) and 70,725 were born in the United States. In general, the number given above, is not true. We think there are between four hundred and five hundred thousand Lithuanians in this country. [...] The enumerators knew nothing about Lithuanians, [...] There were many Lithuanians who stated that they are Germans, Russians and Poles, because they did not know any better.

Had these letters from various ethnic communities brought about any changes? Did the Census Bureau view nationalities in different light in the 1920 census? The census of 1920 included questions asking the year of naturalization and more questions about country of origin. Because of the changes in international boundaries following World War I, enumerators were instructed to report the province (state or region) or city people were born. The determination of race was based on the enumerator's impression. The provinces were listed as: Alsace, Loreine, Bohemia, Bavaria, Russian Poland, Slovakia....Cities listed: Berlin, Vienna, Prague....Many more countries appeared on the map after World War I and the enumerators had the great choice to pick from, also allowing to enter the name of the city in which the person was born. Many more languages were listed.

However, not everyone was recorded in census, be it 1900, 1910, 1920, 1930 or whichever other census. There were people who evaded censuses, whether accidentally or deliberately. An example of this would be the Questions and Answers section in the Lithuanien daily Draugas, issue of July 18th 1940. An anonymous person explained that he illegally came to the US and evaded the censuses 1920 and 1930. However, for the 1940 census he did provide information about himself and about his illegal entrance into the United States. He asks what the consequence of this will be for him. The answer was that he could legalize his status by registering and paying \$10.00 to the government. After the payment was made, he could start his naturalization process and become a citizen of the United States. We can see how relatively simple it was to switch from illegal alien to a legal resident or even citizen in 1940. Among the reasons for evading census could be fear that census had to do with consequences after finding out the person's legal status. In 2020, the situation might have changed, but there are many undocumented immigrant in this country who do not want to participate in the census for exactly same reason people had hundred years ago, i.e. fear and disbelief that the Census Bureau would not use the information obtained against them.

Censuses are a great source for genealogy research but we have to bear in mind that the information found might not be hundred percent accurate.

Are We Unashamed to Declare the Gospel?

In his Letter to the Romans, St. Paul makes an assertion worthy of our reflection.

At the beginning of his missive to the faithful in a community that he hopes to visit, he states, "I am not ashamed of the Gospel." (Rm 1:19).

Wasn't it obvious that he was not ashamed of the Gospel? After all he was an Apostle, even if called by Jesus in a unique way. At the time of his writing, he had become famous for his struggles for the Gospel, founding local churches across Asia Minor.

Still, St. Paul felt moved to dismiss any sense of embarrassment about Jesus and His teaching. In doing so, he was offering to the Romans and to the Church of all times what has, in every age, been in short supply in human activities.

That is, leadership.

And one of the primary characteristics of leadership has to be full and rock solid commitment to the cause.

Most likely, Paul professes his lack of embarrassment because, even in the first century, the conflict that Christ talked about between Himself and what He called "the world" made believers recognize that our home is not here.

We don't easily fit in with politics, programs or even families whose goals and visions are earthly alone.

Perhaps even in that first century, the resulting loss of social approval, of fitting in, was already a challenge

and a source of a loss of faith. In short, some believers were ashamed to publicly admit their faith. Paul's leadership was to help believers to stand strong against this common temptation.

The question is the same in our own day. The exclusion of God and faith from the public discourse and policy of our own society is often presented as a great and modern good. It often goes under the title of the "separation of Church and State."

But for believers, it has many consequences. One is that each of us is required to make frequent choices about how seriously and consistently we will publicly witness to our faith. In short, it forces us to ask ourselves, am I embarrassed by the Gospel?

The issues we urgently need to witness to the world are not in short supply. Others need our reminder that God exists and He rules the world. Creation is His, with His plan both revealed and inscribed in nature, especially human nature.

Today, the greatest challenge in our own society involves witnessing to the demands placed on every person to live the moral life that God wants, particularly in regard to marriage, the family, gender and the use of sexuality.

It is not unexpected that when such important issues are raised in our day, the cost to those who witness faithfully goes up. The world desires to silence the witness of faith. And so we experience, even today, the

tactic of isolation, of making sure that faith feels unwelcome, even embarrassing.

Our vulnerability to embarrassment can come for various reasons. Faith is a life-long struggle of prayer and soul against the temptation to doubt. After all, God has chosen to hide Himself in silence and invisibility in order to test us.

In short, embarrassment can flow from doubt.

The temptation to embarrassment can also flow from a lack of study and preparation to make a full response to the objections to faith. Often, as in the conversation between Eve and the Serpent, the conversation in which a response is needed can be one-sided, with no explanation or reference to Jesus allowed as a convincing explanation.

Finally, the desire to be accepted, not be excluded, is a strong motivation in our very sentimentally oriented time.

But acceptance and inclusion in this world is not the great goal for which we are made. It is acceptance and inclusion by Jesus in His Kingdom.

"I am not ashamed of the Gospel."

That was not merely a plaintive cry of St. Paul. It was a statement of deep faith and conviction.

We need to pray, sacrifice and love Jesus personally so those words become our own.

*By Bishop David J. Malloy
The Observer, August 25, 2017*

Tajemství podložní skály a studny na zámku Zbiroh

Zámek Zbiroh se nachází ve městě Zbiroh, v okrese Rokycany, v Plzeňském kraji. Pyšní se nejhlubší studnou v Evropě a nejstarší pozorovací hradní věží v Čechách. Zámek Zbiroh se může pochlubit tím, že postupně patřil třem císařům říše římské národa německého: Karlu IV. Lucemburskému, Zikmundu Lucemburskému a Rudolfovi II. Habsburskému.

Dnešní zámek vznikl ze středověkého hradu, postaveného na přelomu 12. a 13. století. Za jeho zakladatele je považován Břetislav ze Zbirohu z rodu Sulislavců. Stavět ho měl začít roku 1193. Písemný záznam z roku 1230 uvádí jako majitele hradu bratry Chřena a Sulislava ze Zbirohu. Roku 1238 byl jako vlastník hradu zapsán Děpolt ze Zbirohu z rodu Drslaviců. Od roku 1277 vlastnili Zbiroh Přemyslovci, mj. král Přemysl Otakar II. Od roku 1327 byli vlastníky hradu páni Zajícové, od roku 1333 Lucemburkové, od roku 1336 Rožmberkové, od roku 1440 Kolovratové, od roku 1473 Šternberkové, od roku 1505 Lobkovicové, atd. Na konci středověku majitelé hrad Zbiroh upravili a změnili do podoby šlechtického zámku.

Původní hrad Zbiroh byl vybudován na bulžnickové skále (silicit, prubířský kámen). Hradní studna, vyražená do této velmi tvrdé horniny, je hluboká 163 m. Údajně je nehlubší studnou v Evropě. Studnu hloubili horníci ze stříbrných dolů v Příbrami cca 75 roků, vytažení okovu ze studny trvalo 10 minut. Kromě studny nalezneme na zámku 2 kamenné cisterny, které před dokončením hradu zajišťovaly technický chod stavby hradu. Voda do cisteren se přivážela v dřevěných bečkách odjinud.

Po zavedení vodovodu se studna stala odpadní jámou. Jednou do ní dokonce vrchní kuchař hodil zahnívajícího jelena. Později došlo k tomu, že hradní pán studnu opět potřeboval. Chtěl ji i za cenu velkých finančních nákladů nechat vyčistit. Ze záznamů víme, že se k této práci roku 1686 nabídl zedník, který si sám upletl konopné lano a sám si stanovil cenu za práci. Jenže pak se do studny zřítíl, prý přiotráven plyny či přišerým zápachem. Vdově, podle zápisu, soud jako odškodné přiznal jenom částku smlouvenou za provedení práce.

Bulžnickový „skalní suk“ posloužil také jako podloží pro pozorovací hradní věž, tyčící se nad objektem. Kruhová věž je vysoká 20 m, široká je 10 m, její zeď má tloušťku 4 m. Na její vrchol je možné vystoupat pouze po úzkém schodišti v přídavné věžičce, která stojí hned vedle.

V hradním vězení na hradě-zámku Zbirohu si odpykávali svůj doživotní trest středověcí vlastizrádci. Uvěznění zde byli mj. čelní představitelé Stavovského povstání, kteří unikli rozsudku smrti a nebyli roku 1621 popraveni na Staroměstském náměstí v Praze.

V roce 1868 zámek Zbiroh koupil „král železnic“ baron Dr. Bethel Heinrich Strousberg. Ten ho nechal v letech 1869–1870 přestavět do nynější novorenesanční podoby. Projektantem přestavby byl architekt August Orth. Přestavba si vyžádala velké finanční náklady. V roce 1879, po nezaviněném bankrotu barona Strousberga, prázdň zámek Zbiroh koupila rodina knížat Colloredo-Mansfeldů.

Po dohodě s rodinou Colloredo-Mansfeldů bydlel ve východním křídle zámku Zbiroh v letech 1912–1928 se svojí rodinou původem moravský malíř Alfons Mucha. Ve velkém sále zámku, pod proskleným stropem, namaloval světoznámý obrazový cyklus „Slovanská epopej“. Protože se pak nenašlo vhodné místo pro jeho umístění v hlavním městě Praze, byl tento obrazový cyklus v letech 1962–2011 vystaven na zámku v Moravském Krumlově, na Muchově rodné Moravě. Obrazový cyklus pak byl vystavován ve světě, mj. v Japonsku. Po renovaci zámku v Moravském Krumlově se má do něho „Slovanská epopej“ ve druhé polovině roku 2020 vrátit na minimálně 5 let.

V letech 1943–1945 sídlil na zámku Zbiroh štáb nacistického SS. Po skončení 2. světové války se v okolí zámku Zbiroh šířila informace, že válku prohravší Němci do studny na zámku Zbiroh něco naházeli. Československá armáda, která objekt po roce 1948 zdědila, však ze studny vynesla jenom nesouroudou směsicí nevýznamných předmětů. Byly to staré pušky i moderní zbraně, psací stroj a listiny, které neměly utajovaný význam ani v průběhu války. Ve studni nebyly nalezeny archivy členů SS, jako kupř. v Jablonném, na hradě Houska, a také na hradě Veveří u Brna. Našly se jenom údaje o tom, kdo byl kdy povýšen a s čím kdo marodil. Otázkou zůstává, proč němečtí nacisté ve studni, v hloubce téměř 100 m, vybudovali falešné dno. Měli obavy z diverzního útoku českých partyzánů ze starých důlních šachet, vedoucích až k zámku Zbiroh? Nebo pod falešným dnem ukryli něco, co nepodléhá zkáze – kupř. zlato? Určitě věřili v možnost, že se ještě někdy vrátí.

Po válce roku 1945 se Colloredo-Mansfeldové do zámku vrátili, ale po komunistickém převratu v únoru 1948 zámek Zbiroh znovu opustili. Poté, co si zámek Zbiroh přivlastnil československý stát, byl využíván Čsl. armádou. Československá armáda v zámku působila v letech 1948–1997. Zdejší bulžnicková skála je prorostlá malými krystaly jaspisu (oxid křemičitý a přímiseniny). Ty nepropouští a téměř dokonale odráží energii dopadajících elektromagnetických vln. Energie dopadající na skálu se od skály odráží a na některých místech se sčítá s energií přicházející. Utajova-

ný čsl. radiolokátor typu „Tamara“ tohoto jevu využíval a sledoval odtud vzdušný prostor nad Západním Německem. Především „neviditelná“ americká letadla typu stealth. Podél zámku tehdy stály desítky metrů dlouhé řady přijímacích antén. Zámek Zbiroh byl tehdy tak důkladně utajován, že nebyl ani zakreslen do čsl. map. V širokém okolí zámku byly dokonce odstraněny směrové tabule u silnic.

Po Sametové revoluci na podzim roku 1989 byl zámek ve velmi zdevastovaném stavu. Jerome Colloredo-Mansfeldovi byl vrácen roku 1990. Ten ho však vzápětí prodal čsl. státu. Československý stát zámek Zbiroh předal do užívání městu Zbiroh. To jej v roce 2004 prodalo Jaroslavu Páchovi, zakladateli firmy Gastro Žofín, s. r. o. Poté, co byl zámek Zbiroh nákladem více než 150 milionů Kč částečně zrenovován, je od roku 2005 přístupný veřejnosti. Přitom cca 47 % uvedené finanční částky poskytla majiteli zámku kulturní komise EU se sídlem v Bruselu. V současné době zámek Zbiroh spravuje Agentura NKL Praha, s. r. o. Ta zámek Zbiroh provozuje jako restauraci a hotel. Jsou v něm pořádány koncerty, výstavy, konference, svatební hostiny, atd.

V současnosti za prohlídku rozhodně stojí překrásná gotická kaple Nanebevzetí Panny Marie. Najdete ji v nejstarší části areálu zámku Zbiroh. Je památná mj. tím, že do ní majitel zámku Zbirohu Hanuš mladší z Kolovrat, tehdy už katolický administrátor arcibiskupství pražského, svolal shromáždění předních katolických duchovních Království českého. V této kapli pak nechal dne 29. 8. 1469 vyhlásit papežskou klatbu na krále Jiřího z Poděbrad.

Návštěva této části zámku zahrnuje také prohlídku hradní studny, Strousbergova salonku, Zednářského salonku a Secesního salonku. V Secesním salonku budete seznámeni s tvorbou malíře Alfonse Muchy. Dále navštívíte prostory monumentálního, křišťálovými lustry nasvíceného Muchova sálu, v němž malíř vytvořil svoje vrcholné dílo „Slovanskou epopej“.

Milovníci příjemné romantické hudby si při vyslovení jména Zbiroh zajisté vzpomněli na dirigenta a hudebního skladatele Václava Vačkáře (* 1881, – 1954). Tento svého času velmi oblíbený muzikant napsal během svého života celkem 332 skladeb. Jeho serenáda „Vzpomínka na Zbiroh“ je jednou z nejkrásnějších.

Už od roku 1964 je zámek Zbiroh chráněnou kulturní památkou.

Připravil Jiří Kachlík, Brno

Foto na zadní straně:

Zámek Zbiroh – pod pozorovací věží je vidět bulžnickový „skalní suk“

